

Beleidsplan BOSS

gemeente Tynaarlo

Ruimte voor iedereen om te Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten in de openbare ruimte van gemeente Tynaarlo

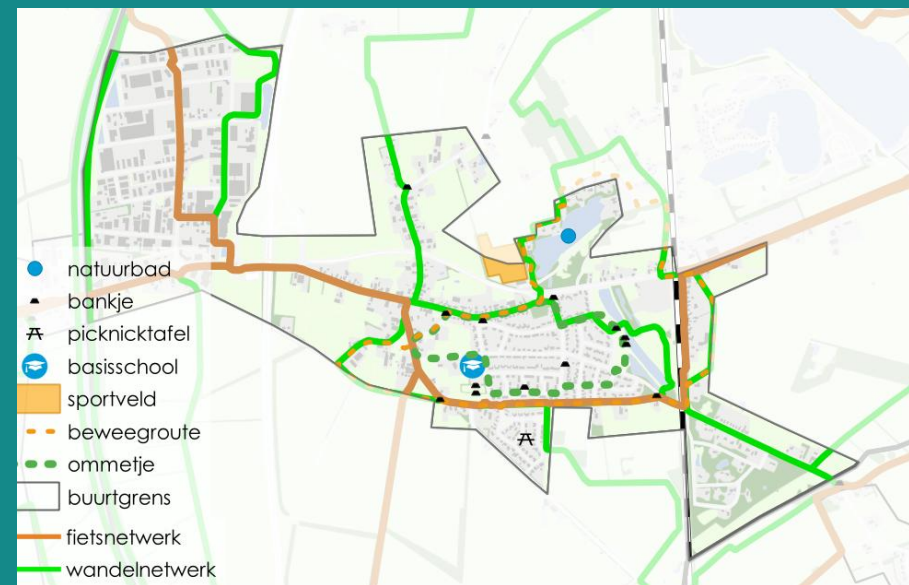
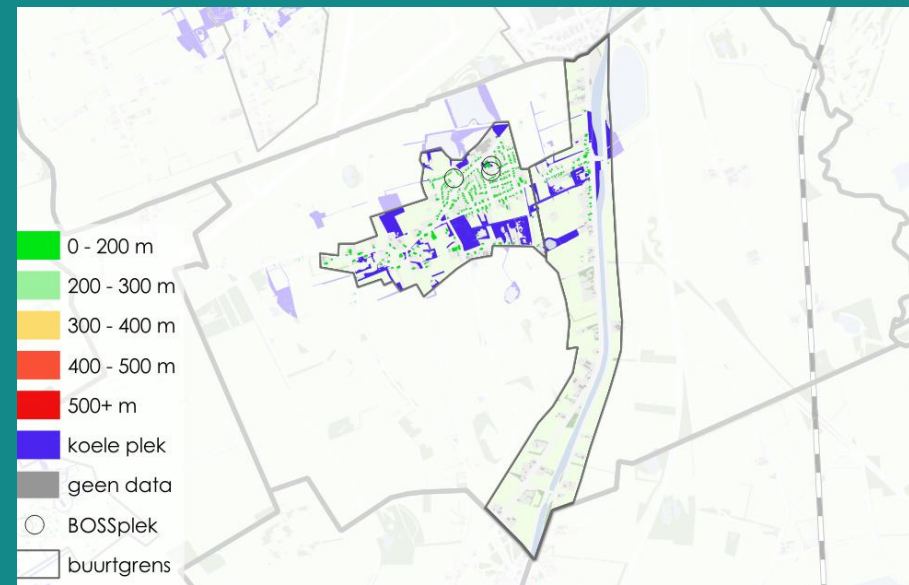
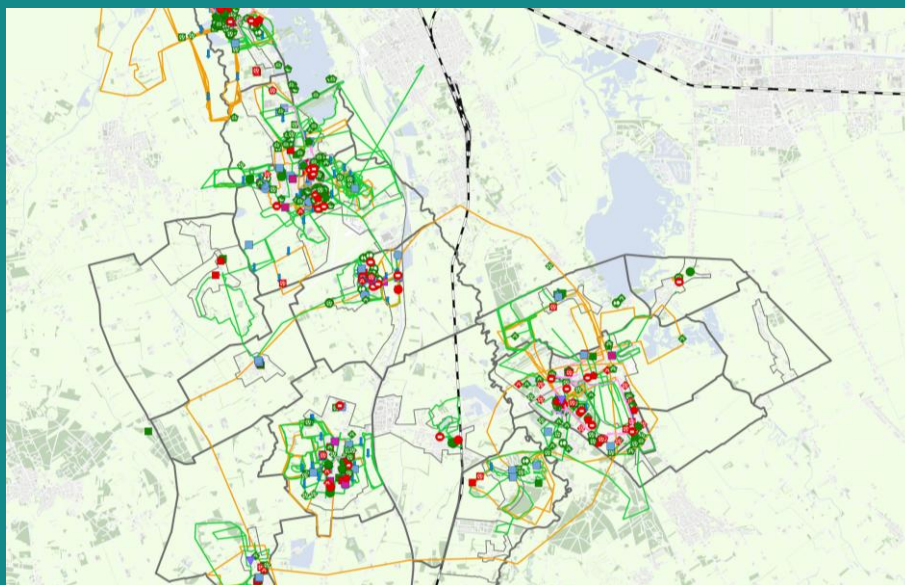
Aanleiding

Het huidige speelruimtebeleid dateert van 2010. Nu er anno 2025 behoefte is aan actualisatie, kunnen de ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan op het gebied van de beweegvriendelijke openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van beweegparken, meegenomen worden. Het speelruimtebeleid wordt dan ook geactualiseerd in de bredere context van bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS).

Doel

Een leven lang samen naar buiten! Gemeente Tynaarlo wil bijdragen aan de gezondheid en het geluk van haar inwoners door een speel- en beweegvriendelijke gemeente te zijn. Dit beleid richt zich dan ook op een ruimte die uitnodigt tot BOSS voor alle inwoners. Dit sluit aan bij het doel dat in de Omgevingsvisie Tynaarlo 2023-2040 voor 'Leefbare dorpen' wordt genoemd:

Versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte: een inrichting die uitnodigt tot verblijven, bewegen, spelen en ontmoeten, groen, veilig en goed onderhouden.

Werkwijze

Het hele proces om te komen tot dit Beleidsplan BOSS is integraal aangevlogen. Bij elke stap is de input meegenomen van ambtenaren die vanuit hun discipline te maken hebben met BOSS. Er is een analyse gemaakt van de huidige situatie in gemeente Tynaarlo.

Voor deze analyse zijn 'harde' en 'zachte' data verzameld. 'Harde' gegevens zijn in beeld gebracht zoals: bevolkingscijfers, inventaris, ruimtelijke opbouw en hittekaarten.

Met behulp van een enquête is de huidige beleving van de buitenruimte in kaart gebracht (zachte data). Er is ingezet op het onder de aandacht brengen van de enquête bij zoveel mogelijk inwoners. Daarbij is gelet op het bereiken van de verschillende leeftijdsgroepen en kernen. Naast een algeheel beeld over het huidig gebruik en ervaring van de buitenruimte, leveren de resultaten ook informatie op plekniveau op.

Naast de harde en zachte data zijn beleidskaders en ambities vanuit andere beleidsdomeinen bestudeerd die BOSS raken.

De analyseresultaten hebben geleid tot een visie met ambities en uitgangspunten voor BOSS in Tynaarlo.

Deze uitgewerkte visie is concreet gemaakt door middel van ontwikkelkaarten en staalkaarten. Ontwikkelkaarten geven per dorp de toekomstige functie van plekken weer en staalkaarten bieden inspiratie en een leidraad per type plek. Op deze manier werkt de gemeente Tynaarlo vanuit consistent en geactualiseerd beleid aan een toekomstbestendige ruimte voor iedereen om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten.

1. Inleiding2

1.1 Aanleiding, doel en werkwijze2

1.2 Inhoudsopgave4

1.3 Doelgroepen5

1.4 Huidige situatie6

2. Visie en uitgangspunten8

2.1 Visie BOSS in Tynaarlo9

2.2 Uitgangspunten per ambitie10

2.3 Normering en type plekken21

2.4 Van visie naar uitvoering23

3. Toekomstbeeld25

3.1 Ontwikkelkaarten26

3.2 Staalkaarten42

Bijlage: Analyse BOSS Tynaarlo

Navigatie

Het rapport is gemaakt om digitaal te lezen. Het is in principe opgebouwd om van voor naar achter te lezen. Maar de delen zijn ook los van elkaar te lezen.

In de inhoudsopgave (en het kader rechts) kan naar verschillende hoofdstukken van dit document genavigeerd worden. Rechts bovenaan kan via de pijlen naar links of rechts gebladerd worden. Via het middelste icoon ga je naar de start van het hoofdstuk. Op het titelblad van elk hoofdstuk kan je naar andere hoofdstukken navigeren. Het document ‘Analyse BOSS Tynaarlo’ hoort als bijlage bij dit beleidsplan.

2.1 Visie BOSS in Tynaarlo

Speelruimte voor iedereen
Buitenspelen heeft tal van voordelen voor de motorische, mentale en sociale ontwikkeling van kinderen. Ook voor volwassenen is buiten bewegen belangrijk en gezond, evenals de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Gemeente Tynaarlo kiest dan ook voor een integrale visie op ruimte om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Met daarin aandacht voor klimaatkansen en inclusie. Een visie op BOSS verbindt opgaves en brengt de wensen van doelgroepen samen.

Dit beleidsplan is ingebed in gerelateerd beleid van gemeente Tynaarlo. De visie voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten is dan ook gebaseerd op uitgangspunten uit andere beleidskaders. Zo klinken in onderstaand streefbeeld uitgangspunten door uit de Natielike Beweging in de Openbare Ruimte (2020) en uit Drenthe Beweegt 2025-2028 (2024). In 'Beleidskaders' (zie Analyse BOSS Tynaarlo, p4) wordt inzichtelijk hoe BOSS andere lokale opgaven en ambities raakt.

Streefbeeld
De openbare ruimte van gemeente Tynaarlo stimuleert, faciliteert en verrijkt haar inwoners om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Inwoners ervaren de ruimte als een beweegvriendelijke leefomgeving, die gezond, veilig en prettig is. In de ruimte liggen plekken en routes die ingericht zijn voor BOSS. De fysieke gezondheid van inwoners van jong tot oud wordt gestimuleerd door dit geheel van plekken en routes, die samen een leefomgeving creëren waarin iedereen kan bewegen.

openbare ruimte, zoals zitplekken langs routes en samspeelkansen op plekken. De spreiding en inrichting van de plekken en routes past bij de demografie en ruimtelijke mogelijkheden. Door samenwerking vanuit het sociale en het fysieke domein ontstaan gewenste, goed vindbare en goed gebruikte plekken. De ruimte voor BOSS sluit aan op de behoeften van de gebruikers en heeft aantrekkingskracht op mensen. Zo draagt de openbare ruimte bij aan de positieve gezondheid van inwoners van gemeente Tynaarlo.

De visie is hierna per ambitie uitgewerkt in uitgangspunten.

De begrippen Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) in de openbare ruimte worden in dit beleidsplan als volgt gehanteerd:

Bewegen: geeft invulling aan de behoefte om gezond te leven en te bewegen op een leuke en laagdrempelige manier. Denk aan een stukje lopen om lekker buiten in het groen te zijn. Zowel functioneel bewegen (verplaatsen) van herenader als recreatief/sportief bewegen: bewegen voor plezier en ontspanning.

Ontmoeten: geeft invulling aan de behoefte om elkaar te zien en te spreken of even samen te zitten, kijken of uitrusten.

Spelen: geeft invulling aan de behoefte van kinderen (eigenlijk alle mensen) om te experimenteren met hoe dingen werken in de leefomgeving en fysieke- en cognitieve vaardigheden te ontwikkelen.

Sporten: geeft invulling aan de behoefte van jong en oud om te sporten en te bewegen in een omgeving waarin het mogelijk is om te sporten en te bewegen.

3.1 Ontwikkelkaarten per dorp

Toelichting
Op de volgende pagina's zijn de ontwikkelkaarten weergegeven per wijk. Op deze kaarten staat de ontwikkelingsrichting, de beoogde functie van de huidige plekken naar de toekomst toe. In enkele dorpen moet voor de hoofdstructuur een nieuwe plek worden toegevoegd. Deze plekken zijn in het betreffende gebied op de kaart geplaatst met de aanduiding 'zoekgebied'.

De ontwikkelkaarten zijn de praktische vertaalslag van de normen. Om de toekomstige functie van elke plek te bepalen is met name gekeken naar de ligging, spreiding en de beschikbare ruimte. Ook is de input vanuit de bewonersenquête meegenomen. Zo is een weloverwogen ontwikkelingsrichting tot stand gekomen. Bij de uitvoering van dit beleidsplan kunnen door voortdurend inzicht afwijkende keuzes worden gemaakt.

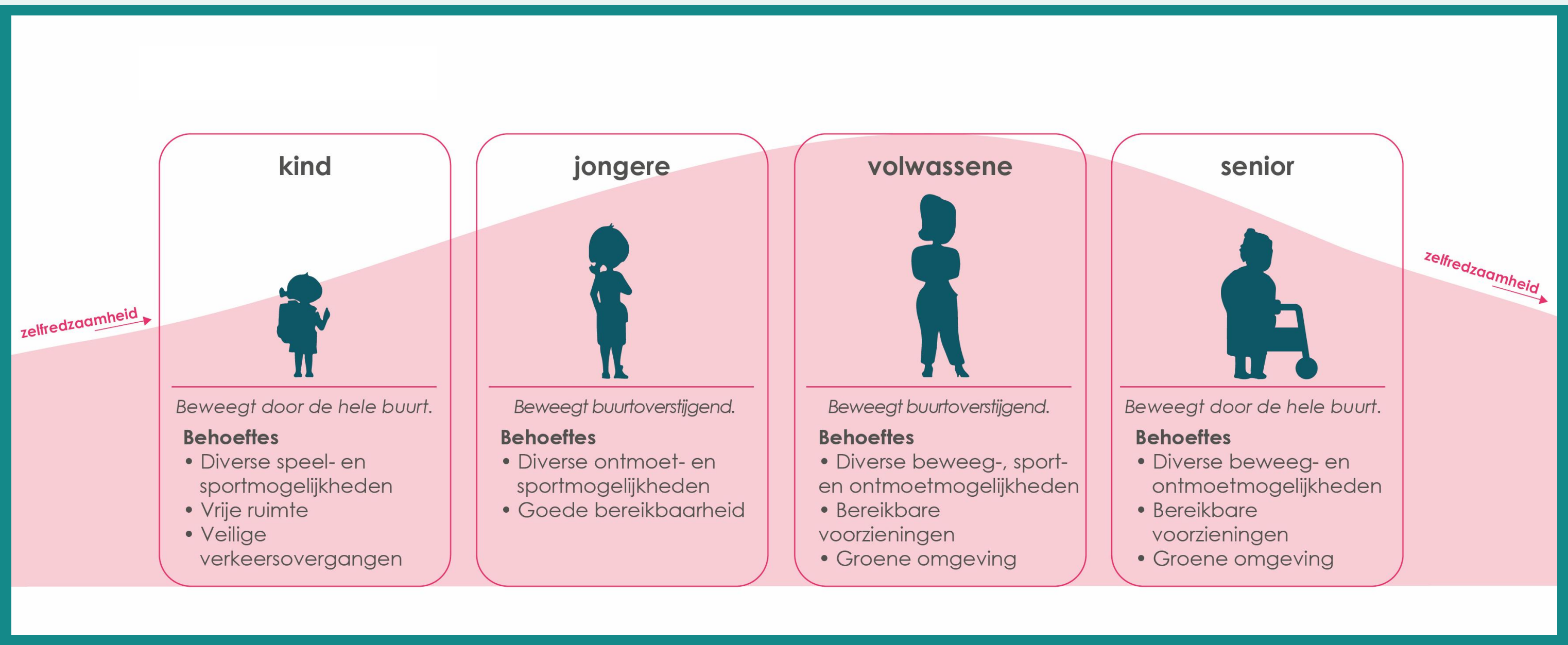
Op de overzichtkaart hiernaast is de dorpenindeling voor de ontwikkelkaarten aangegeven. Door op de dorpsnaam te klikken, navigeer je hier rechtstreeks naartoe.

3.2 Staalkaarten

Toelichting
Op de volgende pagina's wordt door middel van staalkaarten een leidraad en inspiratie geboden voor de inrichting van de speelruimte.

De verschillende type plekken en routes zoals deze te vinden zijn op het blad 'Normering en type plekken' komen achtereenvolgens aan bod. Dit zijn:

- Kernplek sporten
- Buurtplek spelen-sporten
- Dorpsplek
- Steunplek spelen
- Steunplek sporten
- Ommele
- BOSSroute
- Informele plek

BOSS is voor alle inwoners van Tynaarlo. In verschillende levensfasen gelden andere behoeftes. Daarom werken we in dit beleidsplan met doelgroepen, om zo te borgen dat er op deze verschillende behoeftes wordt ingespeeld. Met de kanttekening dat behoeftes zich natuurlijk niet strikt aan leeftijdsgrenzen houden.

Doelgroep kinderen

Kinderen (0-12 jaar) ontdekken door spelen de wereld om zich heen. Spelenderwijs ontwikkelen kinderen fysieke en cognitieve vaardigheden. Samen spelen is daarbij heel belangrijk. Binnen de doelgroep kinderen onderscheiden we twee subgroepen. Jonge kinderen (0-5-jarigen) spelen voornamelijk dichtbij huis, bijvoorbeeld in de voor- of achtertuin. Buitenspelen gebeurt vrijwel altijd onder toezicht van een ouder of verzorger. Een zitvoorziening voor ouders is dan ook wenselijk op speelplekken.

De tweede categorie, jeugdigen (6-12 jaar), beweegt langzaam maar zeker steeds zelfstandiger door de buitenruimte. Dit alles binnen bepaalde kaders, het dorp of de buurt. De buurt is voor deze kinderen de omgeving waarbinnen zij veilig zelfstandig kunnen bewegen. Voor kinderen is het belangrijk dat binnen de buurt voldoende, uitdagende speelvoorzieningen te vinden zijn.

Doelgroep jongeren

Wanneer jongeren (12-18 jaar) naar het voortgezet onderwijs gaan, verschuift de behoefte in de buitenruimte van spelen, richting sporten en ontmoeten. Voor de fysieke en sociale ontwikkeling van jongeren zijn eigen plekken buitenshuis van groot belang. Daarvoor is een goed gespreid, gevarieerd aanbod aan voorzieningen nodig. Jongeren zijn mobiel en minder dan kinderen gebonden aan de grenzen van het dorp of de buurt. De actieradius van jongeren is groot. Ze zijn voor een echt aantrekkelijke sportplek best bereid om even onderweg te zijn. Maar ook in de eigen kern moet er wat zijn voor als ze even naar buiten willen. Als jongeren voldoende plekken hebben, zorgt dat er bovendien voor dat ze minder op plekken zijn die meer geschikt zijn voor kinderen.

Doelgroep volwassenen

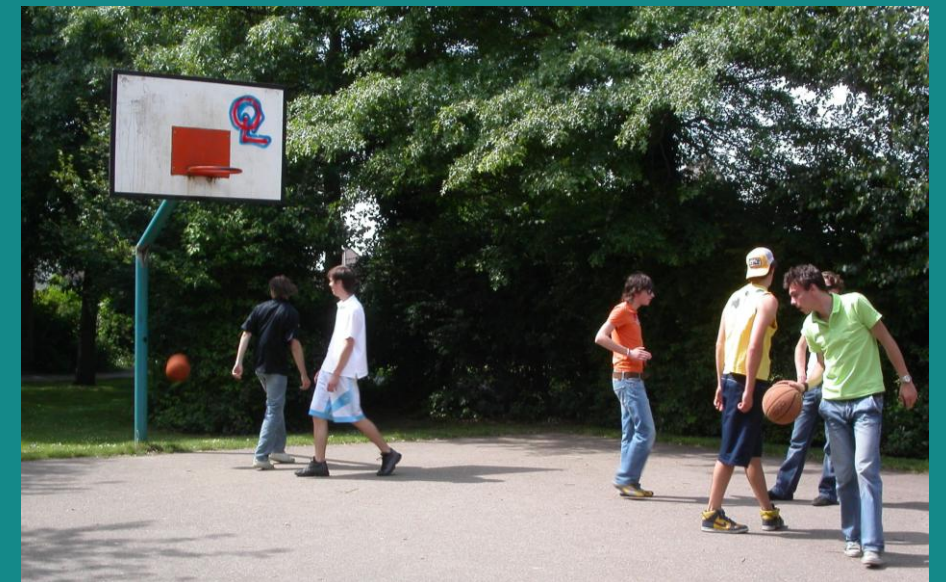
De doelgroep volwassenen (18+) is heel divers en kent veel verschillende wensen en behoeften in de buitenruimte. Volwassenen gebruiken de buitenruimte om te bewegen, ontmoeten en te sporten. Ze waarderen goed bereikbare voorzieningen. Volwassenen kunnen zich in het algemeen ook buiten het eigen dorp of buurt bewegen. Ontmoeting vindt daarbij onder andere plaats op speelplekken, waar volwassenen naartoe gaan met (klein)kinderen. Een belangrijke factor voor een goede buitenruimte voor volwassenen zijn geschikte routes om te lopen en/of te fietsen. Routes langs groene structuren of visueel aantrekkelijke gebieden hebben vaak aantrekkingskracht op volwassenen. Bewegen en sporten in de openbare ruimte doen volwassenen vaker dan kinderen en jongeren in georganiseerd verband. Vaak vinden zulke activiteiten, zoals bootcamp, plaats in groene gebieden in de gemeente.

Doelgroep senioren

Senioren gebruiken de buitenruimte om te bewegen, bij het maken van een ommetje en het ontmoeten van anderen. Gezamenlijk gebruik stimuleert om in beweging te blijven. Naarmate mensen ouder worden, neemt hun actieradius steeds verder af. Voor senioren wordt het dorp of de buurt, dezelfde afbakening als bij kinderen, steeds meer het belangrijkste referentiekader. Belangrijk voor senioren is dat de buitenruimte veilig is om te gebruiken. Veelgebruikte routes, bijvoorbeeld richting de bus of de supermarkt, moeten voor senioren zo min mogelijk belemmeringen (zoals smalle of oneffen trottoirs) bevatten. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met rustpunten onderweg, zoals bankjes. Groen maakt routes aantrekkelijk en op hete dagen beter begaanbaar.

Mensen met een beperking

Inwoners van jong tot oud met een beperking hebben toegankelijke plekken nodig waar ze zich welkom weten en mee kunnen doen. Niet op apart ingerichte plekken, dan zijn ze alsnog op zichzelf, maar door in het totale aanbod inclusieve plekken op te nemen.

1.4 Huidige situatie

Er is een uitvoerige analyse gemaakt van de huidige situatie van BOSS in Tynaarlo. De resultaten zijn in het document *Analyse BOSS Tynaarlo* weergegeven. Ze bieden een schat aan informatie die gebruikt is voor de ontwikkelkaarten en die ook bij de realisatie kan worden meegenomen. Hieronder zijn de belangrijkste 'overall' conclusies voor het beleidsplan weergegeven.

Natuur

Gemeente Tynaarlo is een groene gemeente. Inwoners waarderen het aanwezige natuurschoon. De enquête wijst uit dat de meerderheid de voorkeur geeft aan natuurrijke plekken voor BOSS. Dat geldt voor jong en oud. Inwoners van gemeente Tynaarlo geven bovengemiddeld veel ruimte voor kinderen voor informeel, avontuurlijk en natuurlijk spel. Op de meeste plekken voor BOSS is voldoende beschutting te vinden op hete dagen en loopt het water prima weg bij intense neerslag. Op enkele plekken is op dit gebied winst te behalen.

Kwantiteit

In sommige kleine kernen is op dit moment nog geen formele plek of route voor BOSS. Relatief veel voorzieningen voor BOSS zijn vooral op kinderen gericht. Ruim 70% van de toestellen is primair voor kinderen van 0 t/m 11 jaar bedoeld. Voorzieningen gericht op jongeren en volwassenen zijn in verhouding met de leeftijdsopbouw in een aantal kernen ondervertegenwoordigd. Dit beeld wordt bevestigd in de enquête. Inwoners geven gemiddeld een 5,3 voor tevredenheid over het aantal plekken. Voor oudere kinderen en met name voor jongeren wordt meermaals uitdaging gemist. Ook volwassenen missen in enkele buurten of kernen mogelijkheden om te sporten of te bewegen. In een aantal buurten is uitbreiding van uitdagende speelvoorzieningen en van beweeg- en sportvoorzieningen dus nodig om genoemde doelgroepen meer uit te nodigen en uit te dagen. Het is aannemelijk dat het ervaren tekort aan sportvoorzieningen ook soms aan de vindbaarheid en toegankelijkheid van plekken ligt.

Kwaliteit

Inwoners geven gemiddeld een 5,4 voor tevredenheid over de uitstraling en het onderhoud van plekken voor BOSS. Dit past bij de huidige vervangingsachterstand; van 31% van de toestellen die de gemeente beheert, ligt het theoretische vervangingsjaar in het verleden. De benodigde inhaalslag wordt op basis van dit plan uitgevoerd. Zowel op kwantiteit als op kwaliteit wordt dus een tekort ervaren. Het aantal plekken is op basis van de ervaring en expertise van adviesbureau OBB Ruimtemakers grotendeels voldoende. Meer plekken zou leiden tot het minder tegenkomen van andere inwoners voor BOSS. Verwacht wordt dus dat vooral op kwaliteit en een inrichting die past bij de leeftijdsopbouw winst te behalen valt. Een 6,1 wordt gemiddeld gegeven voor tevredenheid over het hebben van een positief en veilig gevoel op de plekken. De variatie in de voorzieningen voor BOSS kan in het algemeen beter. Van alle speel- en sporttoestellen is 11,9% een voetbaldoel. Van alle sporttoestellen is 47,8% een voetbaldoel. In de enquête komt de wens tot meer variatie in het sportaanbod terug, zoals naast voetbal ook basketbal, tennis, fitness, calisthenics, of parcoursaanbod (pumptrack, skatebaan, crossbaan). Ook de wens tot (meer) routes komt duidelijk terug in de enquête.

Sociale structuren

Naast fysieke voorzieningen, wordt ook de kracht van bestaande sociale structuren (zoals sportverenigingen en buurthuizen) meermaals benoemd in de enquête. De wens wordt geuit dat deze (blijvend) gefaciliteerd, uitgebouwd en versterkt worden. Bottom-up initiatieven worden verwelkomd in gemeente Tynaarlo, zo zijn al meerdere beweegparken en beweegroutes ontwikkeld.

Dit beleidsplan maakt de aanwezige sterktes in gemeente Tynaarlo zichtbaar en bouwt erop voort. In het plan wordt dat wat al aanwezig is aan beleid en voorzieningen aan elkaar verbonden, aangevuld en versterkt.

Speelplek Paterswolde

Skatebaan Zuidlaren

Beweegpark Zuidlaren

Visie & uitgangspunten

2.1 Visie BOSS in Tynaarlo

Speelruimte voor iedereen

Buitenspelen heeft tal van voordelen voor de motorische, mentale en sociale ontwikkeling van kinderen. Ook voor volwassenen is buiten bewegen belangrijk en gezond, evenals de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Gemeente Tynaarlo kiest dan ook voor een integrale visie op ruimte om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Met daarin aandacht voor klimaatkansen en inclusie. Een visie op BOSS verbindt opgaves en brengt de wensen van doelgroepen samen.

Dit beleidsplan is ingebed in gerelateerd beleid van gemeente Tynaarlo. De visie voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten is dan ook gebaseerd op uitgangspunten uit andere beleidskaders. Zo klinken in onderstaand streefbeeld uitgangspunten door uit de Notitie Bewegen in de Openbare Ruimte (2020) en uit Drenthe Beweegt 2025-2028 (2024). In 'Beleidskaders' (zie *Analyse BOSS Tynaarlo*, p4) wordt inzichtelijk hoe BOSS andere lokale opgaven en ambities raakt.

Streefbeeld

De openbare ruimte van gemeente Tynaarlo stimuleert, faciliteert en verleidt haar inwoners om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Inwoners ervaren de ruimte als een beweegvriendelijke leefomgeving, die gezond, veilig en prettig is. In de ruimte liggen plekken en routes die ingericht zijn voor BOSS. De fysieke gezondheid van inwoners van jong tot oud wordt gestimuleerd door dit geheel van plekken en routes die aantrekkelijk, uitnodigend en gevarieerd zijn. De mentale gezondheid van inwoners wordt ondersteund door ontmoetingskansen in de

openbare ruimte, zoals zitplekken langs routes en samenspeelkansen op plekken. De spreiding en inrichting van de plekken en routes past bij de demografie en ruimtelijke mogelijkheden. Door samenwerking vanuit het sociale en het fysieke domein ontstaan gewenste, goed vindbare en goed gebruikte plekken. De ruimte voor BOSS sluit aan op de behoeften van de gebruikers en heeft aantrekkingskracht op mensen. Zo draagt de openbare ruimte bij aan de positieve gezondheid van inwoners van gemeente Tynaarlo.

De visie is hierna per ambitie uitgewerkt in uitgangspunten.

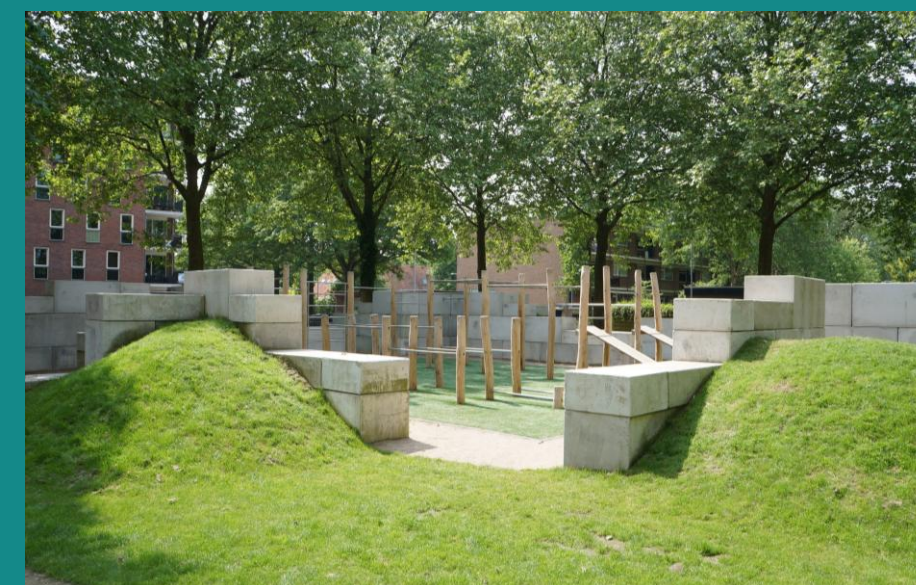
De begrippen Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) in de openbare ruimte worden in dit beleidsplan als volgt gehanteerd:

Bewegen: geeft invulling aan de behoefte om gezond te leven en te bewegen op een leuke en laagdrempelige manier. Denk aan een stukje lopen om lekker buiten in het groen te zijn. Zowel functioneel bewegen (verplaatsen) valt hieronder als recreatief/sportief bewegen: bewegen voor plezier en ontspanning.

Ontmoeten: geeft invulling aan de behoefte om elkaar te zien en te spreken of even samen te zitten, kijken of uitrusten.

Spelen: geeft invulling aan de behoefte van kinderen (eigenlijk alle mensen) om te experimenteren met hoe dingen werken in de leefomgeving en fysieke- en cognitieve vaardigheden te ontwikkelen.

Sporten: geeft invulling aan de behoefte van jong en oud om beter, sterker of sneller te worden in een bepaalde sport (training). Vaak kent sporten een competitief element.

2.2 Uitgangspunten per ambitie

Ambities

De ambities voor het beleid zijn hiernaast weergegeven. Ze geven weer waar we met dit Beleidsplan BOSS op in willen zetten. Ze komen voort uit de visie en de conclusies uit de analyse. In dit hoofdstuk worden per ambitie beleidsuitgangspunten uitgewerkt. Door op een kader hiernaast te klikken, navigeer je rechtstreeks naar de uitgangspunten per ambitie.

BOSS-netwerk

De ambities krijgen handen en voeten in de openbare ruimte in het algemeen en in het BOSS-netwerk in het bijzonder. Het BOSS-netwerk is het geheel aan plekken en routes ingericht voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Met dit netwerk als blijvende basis zorgt gemeente Tynaarlo voor samenhang en een goede spreiding van voorzieningen voor BOSS. Gemeentebreed zorgen drie **kernplekken** met een hoog niveau van BOSS-voorzieningen voor veel uitdaging. **Buurtplekken** en **dorpsplekken** brengen inwoners van alle leeftijden samen, ze bieden voor ieder wat wils. Aanvullend bieden **steunplekken** invulling voor een specifieke doelgroep. **Ommetjes** maken verplaatsing aantrekkelijk en veilig en **BOSSroutes** dagen uit om in beweging te komen.

Zie voor het hele overzicht [Normering en type plekken](#).

Ruimte voor iedereen

De openbare ruimte nodigt uit tot samen bewegen, ontmoeten, spelen en sporten voor iedereen.

Uitnodigend en prikkelend

De buitenruimte is zo ingericht én onder de aandacht gebracht dat iedereen wordt gestimuleerd om (vaker, langer en intensiever) te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten op eigen niveau en samen met andere inwoners.

Toegankelijk en veilig

De fysieke inrichting draagt bij aan een veilige en toegankelijke omgeving voor de inwoners van Tynaarlo. Inwoners ervaren geen drempel om naar buiten te gaan.

Natuurbeleving

De plekken en routes voor BOSS zijn zo ingericht dat het iedereen uitnodigt de natuur te beleven en te gebruiken voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten met respect en ruimte voor (kwetsbare) flora en fauna.

Eigenaarschap

Ruimte voor BOSS zit niet enkel in de openbare buitenruimte maar ook op schoolpleinen, sportvelden en overige buitenruimte. Het eigendom, beheer en medegebruik van die BOSS-ruimte is voor alle partijen helder en goed vastgelegd.

Ruimte voor iedereen

De openbare ruimte nodigt uit tot samen bewegen, ontmoeten, spelen en sporten voor iedereen.

Uitgangspunten

In iedere grote kern* komt een centrale buurt- of dorpsplek waar voor iedereen iets te doen is. In de kleinere kernen is dit in de vorm van een BOSSroute met zitplekken. Zie [normering en type plekken](#).

Grotere buurt- of dorpsplekken voor BOSS bieden in verschillende zones geschikte ruimte voor kinderen, jongeren en volwassenen met ontmoetingsplekken die mensen samen brengen.

Op de BOSS-plekken en langs routes moeten er voldoende zitplekken zijn voor senioren zodat zij langer in de buitenruimte kunnen verblijven.

BOSS-plekken worden goed gespreid (zie [normering en type plekken](#)).

* Een definitie voor de grootte van een kern is terug te vinden in de normering.

Gelijke kansen

Alle inwoners van de gemeente Tynaarlo voelen zich welkom in de openbare ruimte en kunnen er andere inwoners ontmoeten. Het unieke aan voorzieningen voor BOSS die zich buiten bevinden, is dat ze op elk moment en voor iedereen toegankelijk zijn. Daarom spelen plekken in de buitenruimte een belangrijke rol in gelijke kansen voor jong en oud om te spelen en te bewegen. Om een nieuwe sport te ontdekken en te beoefenen. En om daarbij andere inwoners te ontmoeten.

Voor iedereen iets

Inwoners voelen zich welkom op plekken waar iets voor hen te doen is of te zien valt. Door op grotere plekken voor BOSS in zones voor verschillende doelgroepen iets aan te bieden, komen inwoners van jong tot oud elkaar er tegen. In grotere kernen noemen we dit de **buurtplek** en in middelgrote kernen de **dorpsplek**. Zitplekken als bankjes of picknicktafels versterken de ontmoetingskansen op deze plekken. Dit punt overlapt met de ambitie [Uitnodigend en prikkelend](#).

Door voor iedereen passende ruimte voor BOSS te bieden, kan verdringing van bepaalde doelgroepen beperkt worden. Kinderen die een balletje trappen op een sportveld ervaren meer ruimte als jongeren even verderop een uitdagende plek hebben waar ze terecht kunnen. Voldoende ruimte voor jongeren hangt dus samen met voldoende ruimte voor andere inwoners.

Zitplekken

Inwoners voelen zich daarnaast welkom als de openbare ruimte voor hen toegankelijk en veilig is. Door op plekken en aan routes voor BOSS zitplekken aan te bieden, wordt de actieradius vergroot van inwoners met beperkte mobiliteit zoals een deel van de senioren. Zitplekken dragen dus bij aan zelfredzaamheid, ontmoeting en onderdeel

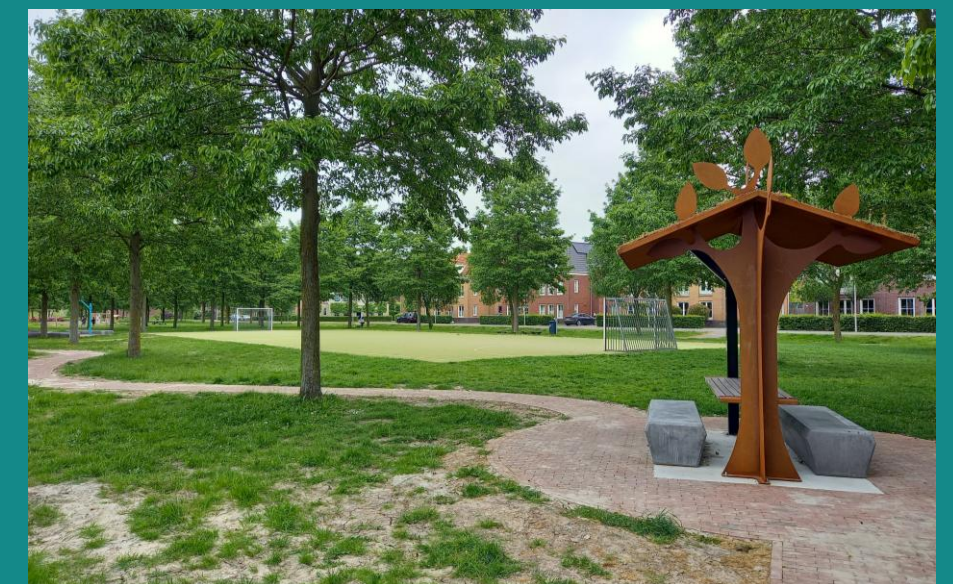
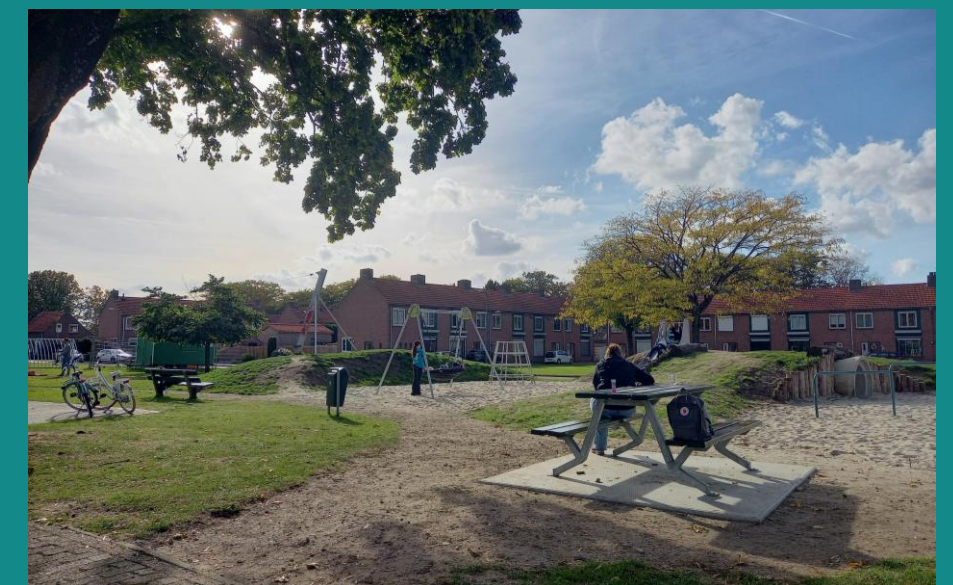
uitmaken van de samenleving. Zitplekken hebben natuurlijk ook voor andere doelgroepen een functie. Dit punt overlapt met de ambitie [Toegankelijk en veilig](#).

Rookvrij

De gemeente Tynaarlo werkt actief aan een rookvrije generatie. Rookvrije speelplekken horen daarbij. Kinderen horen in een veilige en gezonde omgeving te spelen. Het uitgangspunt is dat alle BOSS-plekken rookvrij zijn.

Sociaal

Goed gespreide, aantrekkelijke plekken zorgen bijna automatisch voor actief gebruik ervan. Soms is er een sociale interventie nodig om ervoor te zorgen dat doelgroepen elkaar tolereren op een plek. Nauwe samenwerking met sociale partners is vooral bij oplevering van een (her)ingerichte plek dan ook van belang. In sommige gevallen kan het zinvol zijn om sociale afspraken te maken tussen verschillende gebruikers of gebruikers en omwoners. Verder draagt actieve programmering op de plekken eraan bij dat de plekken beter gevonden en gebruikt worden. Door uiteenlopende activiteiten vanuit inwoners of sociale partners te stimuleren en te faciliteren, wordt de onderlinge verbinding tussen inwoners versterkt.

Uitnodigend en prikkelend

De buitenruimte is zo ingericht én onder de aandacht gebracht dat iedereen wordt gestimuleerd om (vaker, langer en intensiever) te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten op eigen niveau en samen met andere inwoners.

Uitgangspunten

De gemeente zorgt voor een basis-onderhoudsniveau van alle BOSS-plekken.

BOSS-plekken bieden uitdaging, variatie en ruimte voor fantasiespel. Zie [staalkaarten](#).

Vanuit elke grotere kern is tenminste één BOSSroute ingericht. Dit is een wandelroute ingericht met speel- en/of beweegaanleidingen en zitplekken.

De ambitie is dat alle inwoners op hun eigen niveau worden uitgenodigd en geprikkeld. De gemeente zorgt voor een basis-onderhoudsniveau, namelijk sober en degelijk.

Kinderen

Gemeente Tynaarlo zet in op een buitenruimte waarin kinderen volop uitgedaagd worden om te spelen en te ontdekken. In de dorpen is grotendeels veel ruimte voor informeel spel. Op straat tikkertje doen of een speurtocht door de buurt, in de bosjes een hut bouwen, ergens een balletje trappen of gewoon zitten kletsen, de informele speelruimte is hiervoor van belang. Hoe ouder kinderen worden, hoe zelfstandiger ze zich bewegen door hun buurt. Een veilig ervaren buurt maakt dat ze verder van huis mogen.

Naast informele ruimte zijn ook formele speelplekken van belang. De gemeente wijst voor elke 100 kinderen een speelplek aan. De plekken bieden uitdaging en variatie, voor iedereen is er iets te doen. Je kunt er met je vrienden afspreken of nieuwe leeftijdsgenoten ontmoeten. Op de formele speelplekken wordt risicovol spel ruimte geboden. Bij risicovol spel zoals klimmen in een klimboom, balanceren over touwen of springen over stenen in een wadi, kan een kind een schram opdoen of natte voeten krijgen. Risico hoort bij spelen. Kinderen verleggen er hun grenzen door, wat zowel de fysieke als de sociale ontwikkeling versterkt. Uitgangspunt is dat de inrichting beschermt tegen gevaar, maar het risico niet wegneemt.

Jongeren

Voor zowel de fysieke- als sociale ontwikkeling van jongeren zijn eigen plekken buitenshuis van groot belang. De actieradius van jongeren is groot. Op de fiets of de scooter komen ze vrijwel overal. Om die reden heeft een aantrekkelijke plek buiten de eigen buurt voor jongeren ook een functie. Daarnaast zijn

sportmogelijkheden dichterbij huis van belang voor als jongeren even naar buiten willen.

In de hoofdstructuur wijst gemeente Tynaarlo voor iedere 100 jongeren een sportplek aan. Dit kan in een kernplek of buurtplek zijn, of in de vorm van een steunplek. Deze plekken worden primair voor jongeren ingericht, maar bieden ook ruimte aan jeugd en volwassenen. Het sportaanbod is onderling gevarieerd, uitdagend en aantrekkelijk ingericht.

Volwassenen

In Gemeente Tynaarlo wordt er waarde aan gehecht dat de openbare ruimte aantrekkingskracht heeft op volwassenen. Er is veel aantrekkelijke en natuurlijke ruimte in en om de dorpen om een wandeling te maken, af te spreken, hard te lopen, te fietsen of de hond uit te laten. Het wandel- en fietsnetwerk voorziet in prettige routes om erop uit te gaan. Beweegparken voorzien in een behoefte om samen buiten fit te blijven of fitter te worden. Door in grotere kernen in minimaal één BOSSroute te voorzien, worden inwoners aanvullend geprikkeld om net wat langer, intensiever of vaker in beweging te komen. In kernen die een te laag inwoneraantal hebben om een dorpsplek te rechtvaardigen, voorziet (straks) een BOSSroute in een basisvoorziening. Daarnaast vervullen de sportplekken een functie voor volwassenen. Ze kunnen zich er uitdagen, al dan niet in georganiseerd verband zoals met de bootcampclub.

Senioren

Gemeente Tynaarlo wil senioren uitnodigen om in beweging te blijven en anderen te ontmoeten. Fitte senioren hebben vaak de mogelijkheid om te wandelen, te fietsen en te genieten van de natuur. Naarmate ze minder zelfstandig naar buiten kunnen, nemen de kansen om te bewegen en anderen te ontmoeten af. Het zo lang mogelijk faciliteren in zelfredzaamheid draagt dan ook breed bij aan

positieve gezondheid van senioren.

Bij het ouder worden, zijn senioren in toenemende mate aangewezen op hun buurt. Hiermee groeit het belang van een buitenruimte die veilig gebruikt kan worden. Dit stimuleert de zelfredzaamheid van ouder wordende senioren. Ook een groene, aantrekkelijke, schone en toegankelijke buitenruimte is voor senioren van belang. Een bankje onderweg naar de supermarkt of bakker vergroot de actieradius en kan hét verschil maken of de inwoner nog zelf boodschappen kan doen en zo ook mensen kan ontmoeten.

Toegankelijk en veilig

De fysieke inrichting draagt bij aan een veilige en toegankelijke omgeving voor de inwoners van Tynaarlo. Inwoners ervaren geen drempel om naar buiten te gaan.

Uitgangspunten

Elke kern krijgt een of meerdere vaste ommetjes met toegankelijke paden en rustplekken voor mensen met bv een rollator, rolstoel of kindervagen.

We houden rekening met kinderen, jeugdigen en jongeren die in meer of mindere mate een beperking hebben. Ook voor hen is het belangrijk om samen met anderen te kunnen spelen. Dit komt de inclusiviteit ten goede. Dit betekent niet dat iedere speelplek en ieder speeltoestel voor alle vormen van beperking geschikt moet zijn. Bij de inrichting van een nieuwe plek is aandacht voor toegankelijkheid voor een brede doelgroep.

Meedoen

In de 'Visie op Inclusie' (2024, p4) staat als uitgangspunt: 'Een inclusieve samenleving wil zeggen dat iedereen mee kan doen.' Om er voor te zorgen dat iedereen mee kan doen, zet de gemeente Tynaarlo in op het wegnemen van obstakels in de openbare buitenruimte. Dit betekent ook dat er voldoende toegankelijke, laagdrempelige BOSS-mogelijkheden zijn voor alle inwoners.

Bewegen & ontmoeten

In elke kern verbindt een ommetje populaire plekken in de buurt met elkaar. Ommetjes zijn goed begaanbare paden, met name gericht op veilige verplaatsing. Ze bevorderen zelfredzaamheid, senioren kunnen bijvoorbeeld langer zelfstandig een boodschap halen. Natuurlijke, aantrekkelijke ommetjes bevorderen naast functioneel bewegen ook het bewegen voor je plezier. Ommetjes dragen zo bij aan de fysieke en mentale gezondheid van senioren. Langs ommetjes zijn er zitplekken waar je kunt rusten, waar iets te zien valt en waar je met iemand een gesprek kunt voeren. Zitplekken verdubbelen al snel de actieradius van wie slechter ter been is. Ommetjes maken 'heen-en-weertjes' of 'rondjes' mogelijk, afhankelijk van de mogelijkheden in de kern. Waar mogelijk zijn ze aangesloten op de eventueel aanwezige BOSSroute waardoor ook 'achtjes' mogelijk zijn. Naast senioren, profiteren alle mensen van ommetjes die gebruik maken van wielen. Met een rollator kun je er makkelijk gebruik van maken, net als met een rolstoel, een kindervagen, een step, skeelers of skateboard. Toegankelijk betekent ook dat gestreefd wordt naar drempelvrije toegang tot plekken met beweegvoorzieningen.

Spelen & sporten

Mensen met een beperking, of dit nou een lichamelijke, een visuele, auditieve of bijvoorbeeld een neurodiverse beperking betreft, horen erbij. Zo is het voor kinderen met een beperking belangrijk dat ze samen kunnen spelen met leeftijdsgenoten. Een speelplek met een drempelvrije toegang en een toegankelijk pad (verhard, halfverhard of eventueel vlak gras) naar de belangrijkste voorzieningen, helpt kinderen die afhankelijk zijn van wielen hierbij. Daarnaast helpen samenspeelaanleidingen hen, zoals een speelhuisje, een nestschommel, een draaitoestel met breed plateau of een speelbord (zie foto). Denk ook aan een speelheuvel met flauw talud. Enige vorm van beschutting helpt kinderen die snel last hebben van prikkels, zo hebben ze een rustige plek om zich terug te trekken of om te kijken. Ook op sportplekken helpt drempelvrije toegang en toegang tot (enkele) sportvoorzieningen. Op de buurt- of dorpsplek wordt gestreefd naar wieljestoegankelijkheid, dit is immers dé plek waar bewoners uit de buurt samenkomen. Voor steunplekken wordt op maat gekeken waar deze toegankelijk gemaakt kunnen worden. Zo denkt de gemeente na over het geschikt maken van speel- en sportplekken voor een zo breed mogelijke doelgroep, zodat alle inwoners vanuit eigen kracht kunnen participeren in de samenleving.

Natuurbeleving

De plekken en routes voor BOSS zijn zo ingericht dat het iedereen uitnodigt de natuur te beleven en te gebruiken voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten met respect en ruimte voor (kwetsbare) flora en fauna.

Uitgangspunten

Natuur is volop aanwezig in de gemeente Tynaarlo en dient altijd als 'decor' voor BOSS, op plekken en langs routes.

Daar waar de natuur er geschikt voor is en het geen beschermde natuur betreft, kan en mag hiervan gebruik worden gemaakt voor BOSS-activiteiten.

Elke nieuw in te richten BOSS-plek wordt groen ingericht.

Routes gaan zoveel mogelijk langs/door groen. Waar mogelijk wordt langs de route groenwaarde toegevoegd voor seizoensbeleving en vergroten van de biodiversiteit.

In nieuw aan te leggen wadi's wordt bekeken of de wadi bespeelbaar kan worden gemaakt.

Groenwaarde toevoegen

Inwoners van gemeente Tynaarlo waarderen de volop aanwezige natuur. Bij (her)inrichting van BOSS-plekken en routes wordt gebruik gemaakt van de aanwezige natuur en worden natuurskansen meegenomen.

- Groen in de vorm van gras, heesters, bosplantsoen en bomen maken het wandelen en spelen aangenamer op hete dagen.
- Op groene plekken kan er regenwater al dan niet zichtbaar worden opgevangen en infiltreren. Inheemse beplanting draagt bij aan biodiversiteit en maakt de ruimte aantrekkelijk.
- Een natuurlijke inrichting voegt belevingswaarde toe, zoals het plukken van vruchten, huttenbouwen en vogels spotten. Of zoals dood hout in de vorm van boomstammen, een insectenhotel of -muur. Inwoners van jong tot oud komen zo op informele wijze in aanraking met groen en natuur. Ze worden uitgenodigd de natuur te ontdekken, te waarderen en er zorg voor te dragen.
- Door hoogteverschillen te maken met grond en natuurlijke elementen toe te voegen ontstaat meer gebruikswaarde en uitdaging.

Beleving natuur

Daar waar de natuur er geschikt voor is, mag de natuur in de openbare ruimte volop beleefd worden. Tenzij duidelijk is dat het beschermde flora en fauna betreft, wordt ruimte geboden voor respectvol gebruik.

- Huttenbouwen, bomen klimmen en bloemen plukken bieden natuurbeleving én dagen uit tot avontuur en fantasie.
- Waterbeheersing en spelen bieden een welkome koppelkans door wadi's bespeelbaar te maken.

Op plekken in woongebied kunnen aan wadi's speelelementen zoals stapstenen toegevoegd worden. Voorwaarde is dat deze wadi's goede zichtlijnen hebben, een flauw talud en dat ze ondiep zijn (zodat het water er niet te lang in blijft staan).

- Subtiële speel- en beweegaanleidingen nodigen uit tot beleving van de natuur. Denk aan een beweegbordje op een bank of liggende boomstam, een bord bij bloemen dat uitnodigt om ze te plukken of een vergrootglas aan een paaltje.

Toevoegingen als deze dragen eraan bij dat inwoners van jong tot oud meer en langer van de natuur genieten.

Circulair

Bij de herinrichting en vergroening van BOSS-plekken wordt bekeken of beschikbare materialen circulair kunnen worden toegepast. BOSS-ruimte die nu gemaakt wordt, mag geen afval worden voor volgende generaties. Wat behouden kan blijven, blijft behouden en voor spullen die niet behouden kunnen worden, wordt bekeken of een andere invulling mogelijk is. Op deze manier kunnen oude verhardingen bijvoorbeeld een zitbank of amfibieënmuur worden. Omgewaaide bomen worden wellicht een brug over een sloot of een zitelement in een wandelgebied. Zo draagt de gemeente Tynaarlo bij aan de landelijke doelstelling om in 2050 volledig circulair te werken.

Eigenaarschap

Ruimte voor BOSS zit niet enkel in de openbare buitenruimte maar ook op schoolpleinen, sportvelden en overige buitenruimte. Het eigendom, beheer en medegebruik van die BOSS-ruimte is voor alle partijen helder en goed vastgelegd.

Uitgangspunten

De gemeente ondersteunt initiatieven vanuit inwoners zoals beweegparken en legt waar nodig afspraken omtrent beheer, onderhoud en vervanging vast. Bijvoorbeeld indien deze BOSS-plek zich op gemeentegrond bevindt maar niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt.

Schoolpleinen hebben een belangrijke functie voor BOSS. Wanneer een schoolplein openbaar toegankelijk is buiten schooltijden doet de gemeente in ruil hiervoor de inspectie en het klein onderhoud. De school blijft te allen tijde eigenaar en daarmee ook verantwoordelijk voor de BOSS-plek.

Wanneer in een buurt/kern de plekken voor BOSS worden heringericht, gaat de gemeente in gesprek met een vertegenwoordiging uit de buurt/kern over de wensen binnen de gestelde kaders.

Omwoners van plekken waar in de toekomst de toestellen niet meer 'nodig' zijn, worden uitgenodigd om met een informeel groen inrichtingsinitiatief te komen.

Particuliere toestellen op gemeentegrond worden toegestaan binnen de kaders van wat kan en veilig is. Deze kaders zijn terug te vinden in 'spelregels particuliere speeltoestellen op gemeentegrond'.

Beweegparken

Beweegparken bieden uitnodigend beweegaanbod voor met name volwassenen. Ze vormen een welkome aanvulling op de hoofdstructuur, namelijk de blijvende basisvoorzieningen voor bewegen zoals de buurt- of dorpsplek, de ommetjes en BOSSroutes. Uitgangspunten voor de realisatie van beweegparken:

A) Beweegparken komen en blijven alleen op initiatief van inwoners. Zij zorgen voor blijvend draagvlak en worden eigenaar van de voorziening. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor het beheer van de plek.

B) Evenwichtige spreiding over de gemeente; maximaal één beweegpark per kern wordt medegefinancierd door de gemeente. De financiële bijdrage vanuit de gemeente is op basis van 50/50 cofinanciering met een maximum van €20.000 per initiatief.

C) De gemeente biedt ondersteuning op gebied van meedenken over de locatie en gebruik van gemeentegrond. Ook de inspectie wordt door de gemeente gedaan. Deze ondersteuning geldt ook voor beweegparken die niet medegefinancierd worden door de gemeente maar zich wel op gemeentegrond bevinden.

D) Als er meerdere initiatieven tegelijk lopen en er is onvoldoende financiering mogelijk vanuit de gemeente, dan gaat in de afweging de prioriteit naar het initiatief in de grotere kernen/met meer bereik van gebruikers.

E) Bij de inrichting van de plek worden de uitgangspunten van dit beleidsplan meegenomen.

Schoolpleinen

Schoolpleinen hebben een belangrijke functie voor BOSS. Kinderen spelen er tijdens schooltijd en vaak ook buiten schooltijd. Ook voor andere doelgroepen kan er wat te beleven zijn op schoolpleinen. De kracht van de schoolpleinen wordt benut door ze in veel gevallen te beschouwen als **steunplek**. Dit is het geval wanneer het schoolplein openbaar toegankelijk is buiten schooltijden, de gemeente doet dan in ruil hiervoor de inspectie en het klein onderhoud. De school blijft te allen tijde eigenaar en daarmee ook verantwoordelijk voor de BOSS-plek. Bij vervanging of aanpassing van speelvoorzieningen op het schoolplein is cofinanciering door de gemeente mogelijk op basis van 50/50 tot een maximum bijdrage van €2.500. Daar waar er geen andere ruimte geschikt voor is, wordt een enkele keer het schoolplein benut als buurtplek of dorpsplek. In dat geval worden eventuele missende functies in de nabije omgeving van het schoolplein gerealiseerd. Een enkele keer is het schoolplein niet nodig in de speelstructuur. Het aanbod vormt dan een welkome aanvulling op de hoofdstructuur.

Participatie voor invulling hoofdstructuur

Bij (her)inrichting gaat de gemeente voor de invulling van de hoofdstructuur met een vertegenwoordiging van inwoners in gesprek. Binnen de beleids- en financiële uitgangspunten is er ruimte voor invloed op de invulling. De plekken in de hoofdstructuur worden niet geheel voor de lange termijn ingericht. Er is ook 'vrije' ruimte voor (goedkopere) voorzieningen met een kortere levensduur. Zo zijn plekken in de hoofdstructuur deels flexibel in te richten en na verloop van tijd aan te passen naar mogelijke veranderende behoeften in een kern of buurt. Een basis voor de lange termijn blijft.

Bewonersinitiatief voor nevenstructuur

Plekken die op basis van de normering geen formele

invulling nodig hebben binnen het BOSS-netwerk, vallen onder de nevenstructuur. Uitgangspunt is dat de toestellen hier in principe verdwijnen, maar dat de ruimte behouden blijft voor informeel bewegen, ontmoeten, spelen en/of sporten in een groene setting. Dit zijn zogenaamde **informele plekken**. Op het moment dat de toestellen niet meer voldoen aan de wettelijk gestelde eisen, vormt de gemeente de plek in principe om tot informele (groene) ruimte. De ruimte kan bijvoorbeeld plek bieden aan een pluktuin, een moestuin, een appelboom met een picknickbank of een speelbosje. De gemeente biedt omwonenden binnen de beleids- en financiële uitgangspunten ruimte voor bewonersinitiatief. Bewoners zorgen dan zelf voor draagvlak en basisonderhoud. Bij het uitblijven van initiatief zorgt de gemeente zelf voor een groene inrichting.

Sportbeleid

Naast de plekken in de hoofd- en nevenstructuur, zijn er nog meer voorzieningen met een functie voor BOSS. Deze vallen onder het sportbeleid. Het gaat om:

- Voorzieningen die primair bestemd zijn voor een vereniging (en eventueel secundair ook voor de buurt);
- Voorziening in eigendom van of verhuurd aan een vereniging of stichting.

Aangezien ze een functie hebben voor BOSS en het dus goed is dat ze zichtbaar en vindbaar zijn, worden ze meegenomen op de ontwikkelkaarten.

Kwantitatieve normen (per doelgroep)
In kernen met 10 t/m 40 kinderen (0 t/m 11 jaar) is er een BOSSroute. In kernen met 40 t/m 100 kinderen is er een dorpsplek. In kernen met >100 kinderen is er een buurtplek. In kernen met meerdere buurten is er in elke buurt een buurtplek. Daarnaast is een vuistregel dat er een steunplek is waar de buurtplek niet veilig te bereiken is (drukke straat) óf voor elke 100 extra kinderen.
Per 100 jongeren (12 t/m 18 jaar) is er een plek voor sport. Dit kan deel zijn van de kernplek, buurtplek, of dorpsplek óf het kan een steunplek zijn. Bij de sportplekken voor jongeren is een ontmoetingsvoorziening.
Volwassenen (18+) maken mede gebruik van genoemde plekken en zijn gebaat bij ommetjes en routes. Beweegparken en jeu de boulesbanen vervullen een functie voor met name volwassenen. Er hangt geen minimale norm aan deze plekken.

Type plekken - Hoofdstructuur - netwerk van ingerichte plekken en routes voor BOSS		
	Spreiding	Kenmerk inrichting
Kernplek sporten	In de drie hoofdkernen is een kernplek voor sporten.	De kernplek is een grote plek met een hoog voorzieningenniveau. De kernplek biedt extra uitdaging in de vorm van bijzondere object(en) en/of breed aanbod. Deze plekken zijn de reis waard en vervullen dus een functie voor zelfredzame inwoners uit de hele gemeente. Je kunt je er langere tijd vermaken.
Buurtplek	In iedere grotere kern/buurt (meer dan 100 kinderen van 0 t/m 11 jaar) is een buurtplek.	In de buurt brengt een centrale, aantrekkelijk ingerichte plek inwoners van alle leeftijden samen: de buurtplek. Zowel jongere als wat oudere kinderen vinden er speeluitdaging. Hun ouders ontmoeten er elkaar. Ook andere buurtbewoners vinden er ruimte om in beweging te komen en elkaar te ontmoeten. In het ideale geval biedt een buurtplek zowel speel- als sportuitdaging. Waar dit niet past vullen nabijgelegen buurtplekken elkaar aan.
Dorpsplek	Kleine kernen/buurten (40 t/m 100) kinderen van 0 t/m 11 jaar) bieden een dorpsplek.	De dorpsplek biedt dezelfde functie als een buurtplek, maar dan met een lager voorzieningenniveau.
Steunplek spelen	Vuistregels: steunplek waar de buurt- of dorpsplek niet veilig te bereiken is (drukke straat) óf: Steunplek voor elke 100 extra kinderen (0 t/m 11 jaar) (bovenop buurtplek gerekend).	Steunplekken bieden aanvullend aanbod voor kinderen van 0 t/m 11 jaar. De plek heeft een lager voorzieningenniveau dan de buurt- of dorpsplek en is geschikt voor een beperktere doelgroep.
Steunplek sporten	Steunplek waar de kern-, buurt- of dorpsplek nog onvoldoende sportaanbod heeft voor jongeren.	Steunplekken sporten bieden aanvullend aanbod. De focusdoelgroep qua uitdaging is 12 t/m 18-jarigen.
Ommetje	In elke kern tenminste één ommetje.	Rustige wandelroute die populaire plekken in de buurt met elkaar verbindt, waardoor 'rondjes' of 'heen-en-weertjes' ontstaan, geschikt voor veilige verplaatsing. Onderweg vind je verschillende zitplekken voor rust en ontmoeting. Waar mogelijk aangesloten op BOSSroute, waardoor ook 'achtjes' mogelijk zijn. Gericht op senioren met medegebruik door alle leeftijden.
BOSSroute	Vanuit elke grote kern (>3000 inwoners) tenminste één BOSSroute. In de kleinste kernen (tot 40 kinderen van 0 t/m 11 jaar) is er (ipv een dorpsplek) een BOSSroute.	Wat langere route die uitnodigt om een wandeling te maken of te joggen, met extra speel-/beweegaanleidingen. Voldoende zitplekken voor rust en ontmoeting op plekken waar wat te zien of te doen is. Gericht op volwassenen, met medegebruik door alle leeftijden.

Kwantitatieve normen

Per doelgroep zijn kwantitatieve normen weergegeven. Deze normen zorgen ervoor dat het aantal plekken past bij de leeftijdsopbouw.

Type plekken

In de tabel met type plekken zijn de plekken toegelicht. Per plek is aangegeven welke **spreiding** is toegepast en wat de inrichting van het type plek **kenmerkt**. De [staalkaarten](#) vullen dit beeld aan.

De plekken zijn onderverdeeld in plekken uit de **hoofdstructuur** en **nevenstructuur** (deze staan op de volgende pagina).

Hoofdstructuur

De hoofdstructuur vormt de blijvende basis van ingerichte plekken en routes voor BOSS. De plekken en routes die hier onderdeel van uitmaken, zorgen samen voor een eerlijke verdeling, passend bij de leeftijdsopbouw. Een toekomstbestendig netwerk; zo is er altijd een plek of route in de buurt voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten.

Type plekken - Nevenstructuur - initiatiefruimte voor BOSS		
	Spreiding	Kenmerk
Informele plek	Omwoners van plekken waar in de toekomst de toestellen niet meer 'nodig' zijn, worden uitgenodigd om met een informeel groen inrichtingsinitiatief te komen.	Ontmoetingsplek voor de omwonenden, waar iedereen welkom is. Een plek met laagdrempelige aanleidingen om elkaar te ontmoeten, een praatje te maken en even op adem te komen. Natuurlijke inrichting.
Beweegpark	Beweegparken hebben veel te bieden aan inwoners. Ze vormen een welkome aanvulling op de hoofdstructuur. Maximaal 1 per kern.	Uitnodigend beweegaanbod met name gericht op volwassenen.

Extra aanbod voor BOSS		
	Spreiding	Kenmerk
Schoolplein - overig	Veel schoolpleinen worden onderdeel van de hoofdstructuur. De overige schoolpleinen hebben ook veel te bieden aan kinderen. Ze vormen een welkome aanvulling op de hoofdstructuur.	Speel- en sportaanbod primair gericht op schoolkinderen of -jeugd.
Speel- en sportplek overig	Voorzieningen die primair voor een vereniging bestemd zijn of die in eigendom zijn van of verhuurd worden aan een vereniging of stichting vormen ook een welkome aanvulling op de hoofdstructuur.	Denk hierbij aan mini-pannavelden bij sportvelden, jeu de boulesbanen of speelplekken in beheer van een vereniging of stichting.

Nevenstructuur

Plekken waarvan volgens de normen de inrichting niet blijvend nodig is, vormen de nevenstructuur. In de nevenstructuur ligt bij uitstek ruimte voor bewonersinitiatief en een inrichting die meebeweegt met verandering in demografie en wensen.

Extra aanbod

Dan is er nog extra aanbod. Plekken die waarde voor BOSS hebben en zo een welkome aanvulling bieden op de hoofdstructuur.

2.4 Van visie naar uitvoering

Van visie naar uitvoering vraagt om maatwerk. De visie geeft richting en biedt het kader waarbinnen keuzes worden gemaakt. Tegelijkertijd heeft elke buurt en elke plek zijn eigen kenmerken en behoeften. We werken niet met een vaste blauwdruk, maar kijken steeds naar de bedoeling. Wat vraagt deze plek, dit dorp of deze buurt om bewegen, ontmoeten, spelen en sporten mogelijk te maken? En hoe kunnen we omwonenden hierbij betrekken?

Zo ontstaat maatwerk dat past bij de lokale situatie en bij wat inwoners nodig hebben.

Werkwijze

De omvorming gebeurt gefaseerd. Momenteel is er sprake van een vervangingsachterstand. Om het huidige niveau aan BOSS-voorzieningen in stand te houden is budget nodig. Een jaarlijks vast budget voor onderhoud en vervanging van de BOSS-ruimte maakt de omvorming toekomstbestendig.

Bij de uitvoering houden we vast aan de huidige participatieve werkwijze. Aanpassing van huidige plekken of realisatie van nieuwe plekken gaat in samenwerking met een vertegenwoordiging van buurtbewoners.

Het tempo van aanpassing is afhankelijk van beschikbare middelen (budget en personele inzet in- en extern). De prioriteit gaat uit naar locaties waar de kwantiteit van het BOSS-aanbod nog niet op orde is. In deze gevallen neemt de gemeente het voortouw waarbij de uitvoering wel een sterk participatieve aanpak kent.

Dorps-/buurtgerichte aanpak

Gemeente Tynaarlo gaat werken met een dorps-/buurtgerichte aanpak. Dat wil zeggen dat de plekken in een dorp die aan vervanging toe zijn, grotendeels in samenhang worden aangepakt. De buurt is het

niveau dat nog overzichtelijk is, het betreft de plek waar men van jong tot oud thuis is. Een buurtbewoner zal meer begrip hebben voor het verdwijnen van de glijbaan op de hoek wanneer ze ziet dat de BOSS-plek verderop een upgrade krijgt en bijvoorbeeld aantrekkelijk wordt ingericht voor inwoners van alle leeftijden.

Een ander voordeel van de buurtgerichte aanpak is dat een efficiënte budgettering mogelijk is; als uit buurtparticipatie alsnog blijkt dat een plek een bepaalde functie moet houden, dan kan dat afgewogen worden tegen minder budget voor de andere plek.

Tenslotte maakt een buurtaanpak integraal werken vanuit het ambtelijk apparaat mogelijk. Disciplines kunnen hand in hand de buurt aanpakken.

BOSS in andere projecten

BOSS is een verantwoordelijkheid binnen alle projecten in de openbare ruimte. Door bij aanpassingen in de openbare ruimte de toplaag net iets anders vorm te geven, kan de gebruiksvriendelijkheid een groot impuls krijgen. In plaats van een grijze tegel kan bijvoorbeeld een gekleurde (knikker)tegel terugkomen. Bij werkzaamheden aan de riolering kan een plek toegankelijker gemaakt worden. Dat maakt op pad gaan gemakkelijk en leuk voor jong en oud.

BOSS en nieuwbouw

De normering, de beleidsuitgangspunten en de staalkaarten worden standaard onderdeel van het eisenpakket bij inrichting van nieuwe woonbuurten. BOSS is vanaf het begin onderdeel van de gebiedsontwikkelingen.

participatie met kinderen

bewonersinitiatief

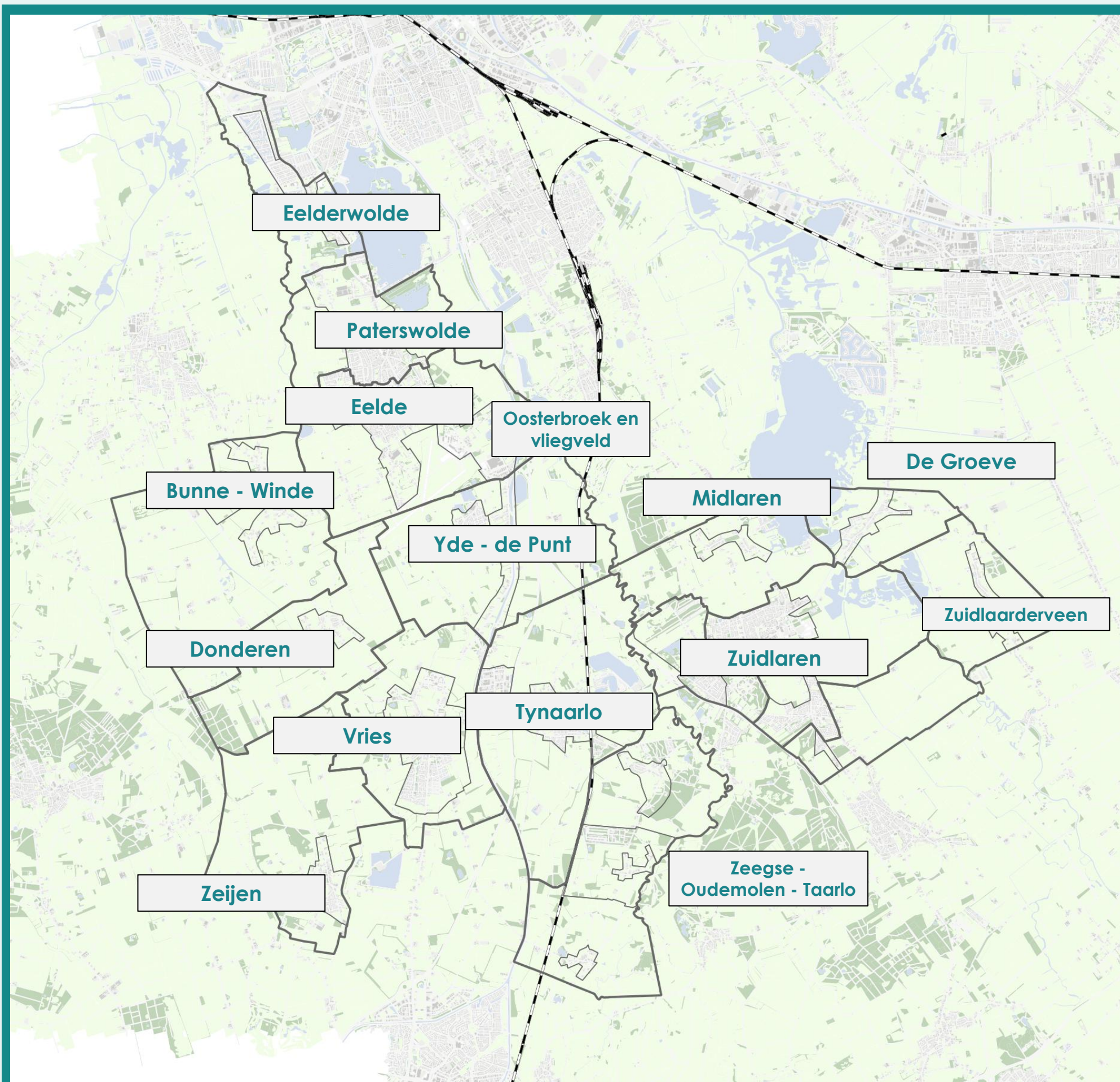

BOSS in andere projecten kan eenvoudig

Toekomstbeeld

3.1 Ontwikkelkaarten per dorp

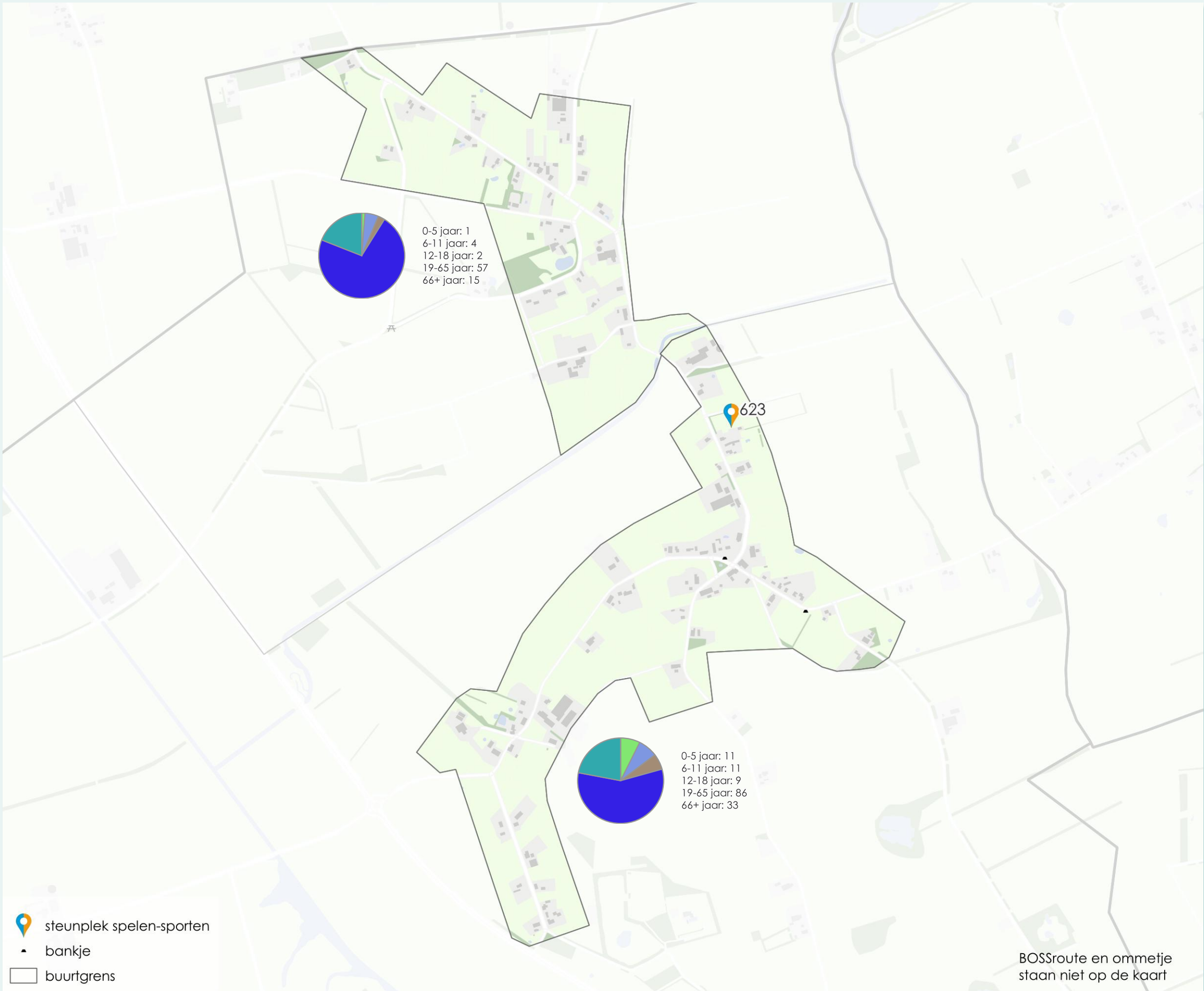

Toelichting

Op de volgende pagina's zijn de ontwikkelkaarten weergegeven per wijk. Op deze kaarten staat de ontwikkelingsrichting, de beoogde functie van de huidige plekken naar de toekomst toe. In enkele dorpen moet voor de hoofdstructuur een nieuwe plek worden toegevoegd. Deze plekken zijn in het betreffende gebied op de kaart geplaatst met de aanduiding 'zoekgebied'.

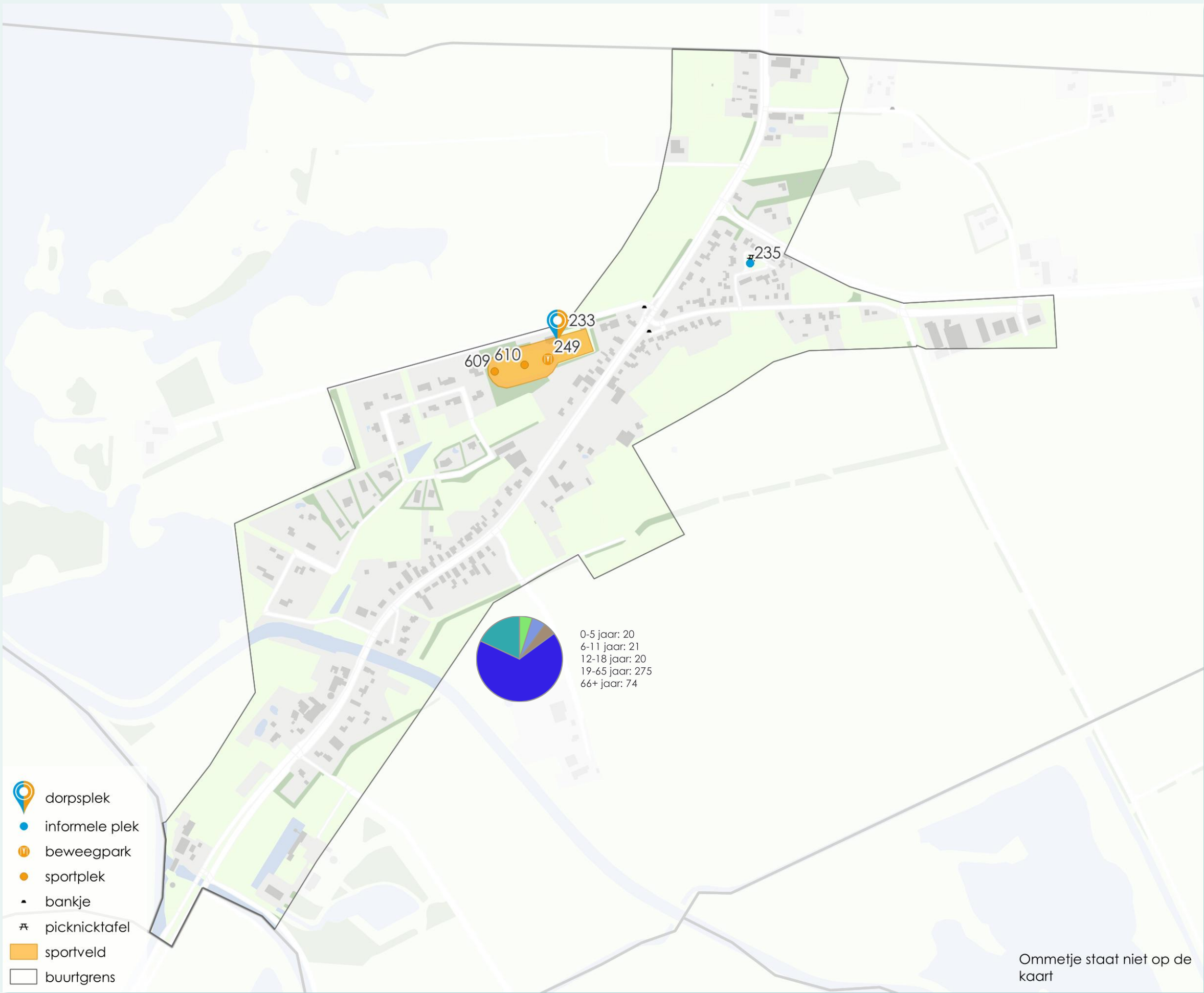
De ontwikkelkaarten zijn de praktische vertaalslag van de [normen](#). Om de toekomstige functie van elke plek te bepalen is met name gekeken naar de ligging, spreiding en de beschikbare ruimte. Ook is de input vanuit de bewonersenquête meegenomen. Zo is een weloverwogen ontwikkelingsrichting tot stand gekomen. Bij de uitvoering van dit beleidsplan kunnen door voortschrijdend inzicht afwijkende keuzes worden gemaakt.

Op de overzichtskaart hiernaast is de dorpenindeling voor de ontwikkelkaarten aangegeven. Door op de dorpsnaam te klikken, navigeer je hier rechtstreeks naartoe.

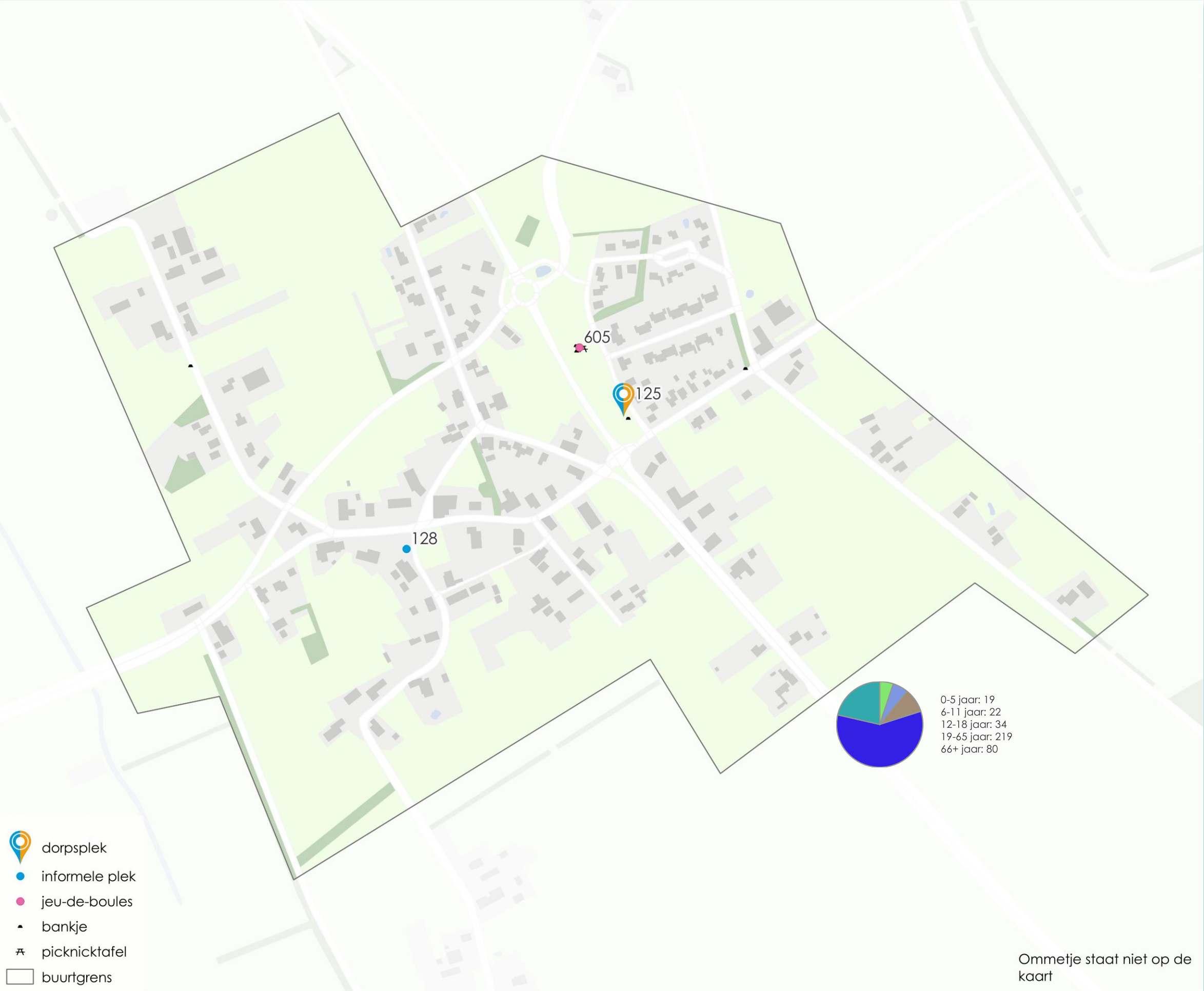
Toelichting

Volgens de normen is in zowel Bunne als Winde een BOSSroute passend als blijvende basisvoorziening, net als een ommetje. In Bunne heeft Speeltuin Hardenstee (623) nu nog de functie van steunplek spelen-sporten. Wanneer deze particuliere speelplek opgeheven wordt, dan kan worden afgewogen of Bunne een BOSSroute krijgt.

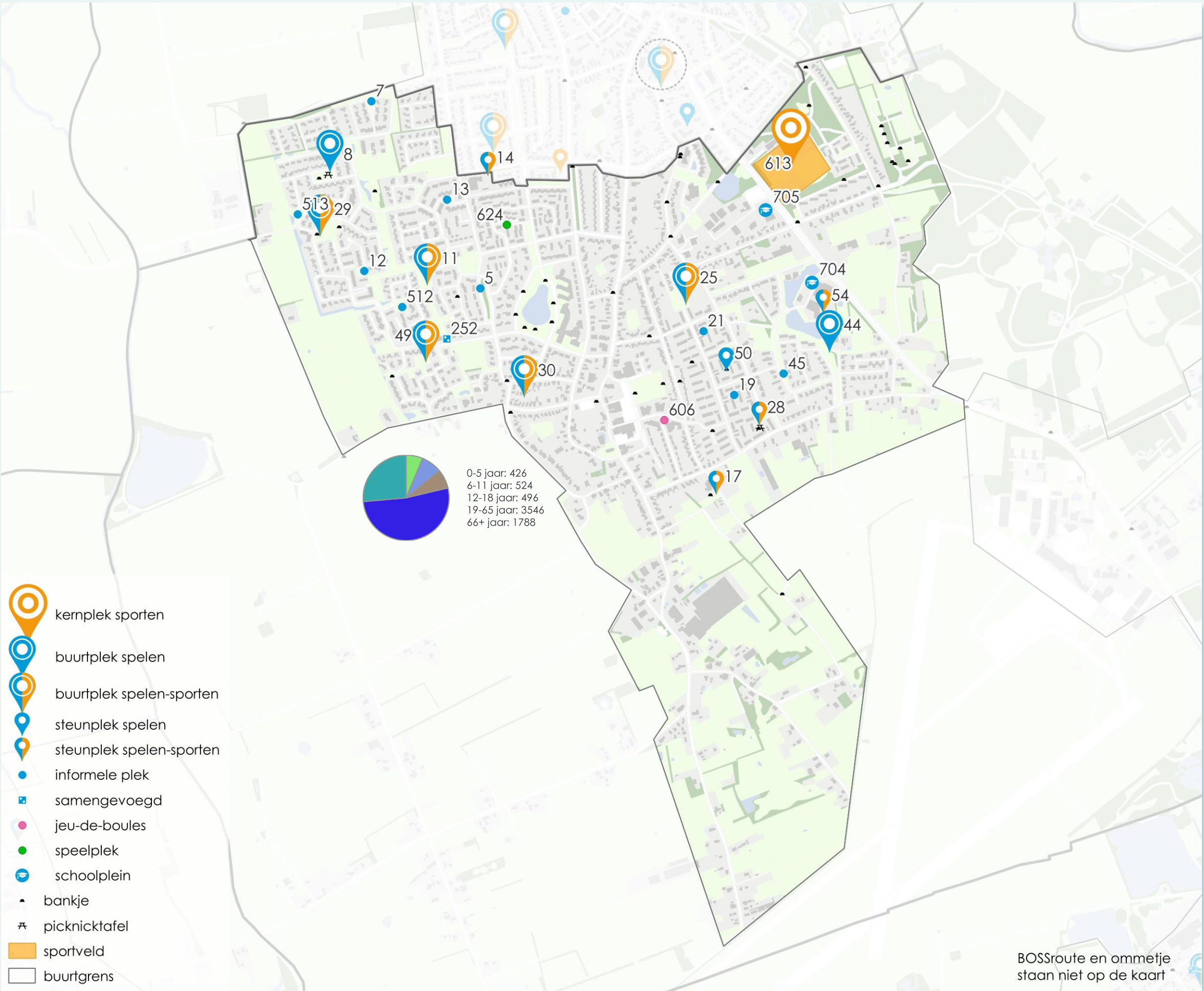
Toelichting

Volgens de normen is er in De Groeve een dorpsplek en een ommetje nodig als blijvende basisvoorziening. Plek 233 ligt centraal en bevat in de huidige situatie al veel speel- en sportaanbod. Het aanbod wordt versterkt door de aanwezigheid van het naastliggende beweegpark (249). De skeelerbaan (609) en het tennisveld (610) vormen samen met het beweegpark een welkome aanvulling op de basisvoorziening. Plek 233 heeft genoeg oppervlakte om te functioneren als dorpsplek. Wanneer de toestellen niet meer voldoen aan de wettelijk gestelde eisen, wordt de ruimte van plek 235 behouden voor een nieuwe, informele invulling.

Toelichting

De speel- en sportplek aan de Meulenkampweg (nr 125) is als dorpsplek geschikt voor alle leeftijden. Ook de jeu-de-boulesbaan (605) is ruimtelijk en functioneel onderdeel van de dorpsplek. Meer plekken zijn in Donderen niet nodig, gezien het aantal inwoners. Speelplek 128 kan daarom in de toekomst worden omgevormd tot informele plek.

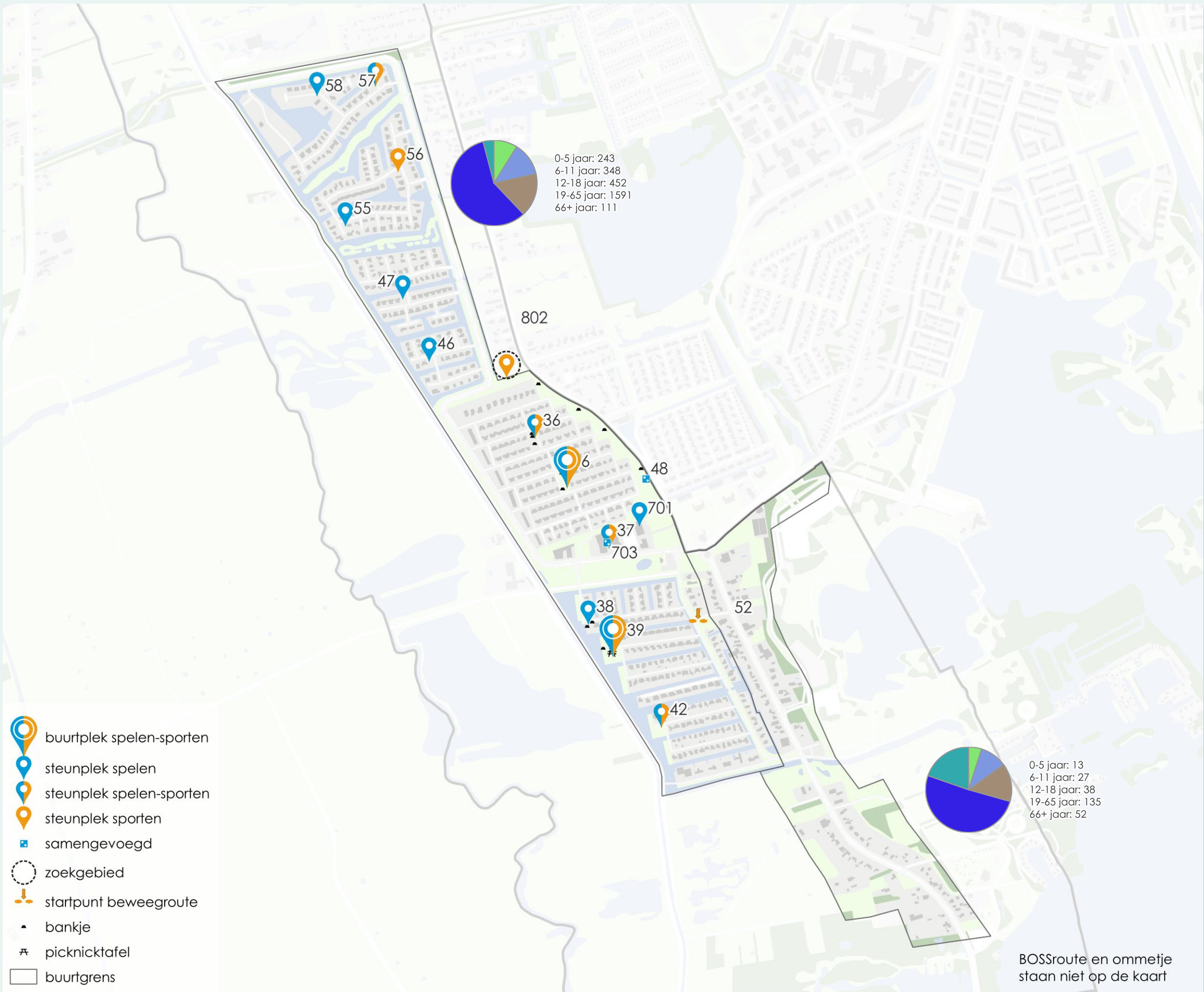

Toelichting

Eelde vormt samen met Paterswolde een grote kern, gezien vanuit BOSS. Met name jongeren gebruiken plekken in beide dorpen en het (sport)aanbod is voor hen dan ook integraal bekeken.

De wijk Spierveen heeft een groene dooradering met veel informele speel- en beweegruimte en voldoende ruimte voor goede buurtplekken. Steunplekken zijn hier dan ook niet nodig. Deze plekken zijn ook goed bereikbaar vanuit het centrumgebied, waar de ruimte (te) krap is voor volwaardige speel- en sportvoorzieningen.

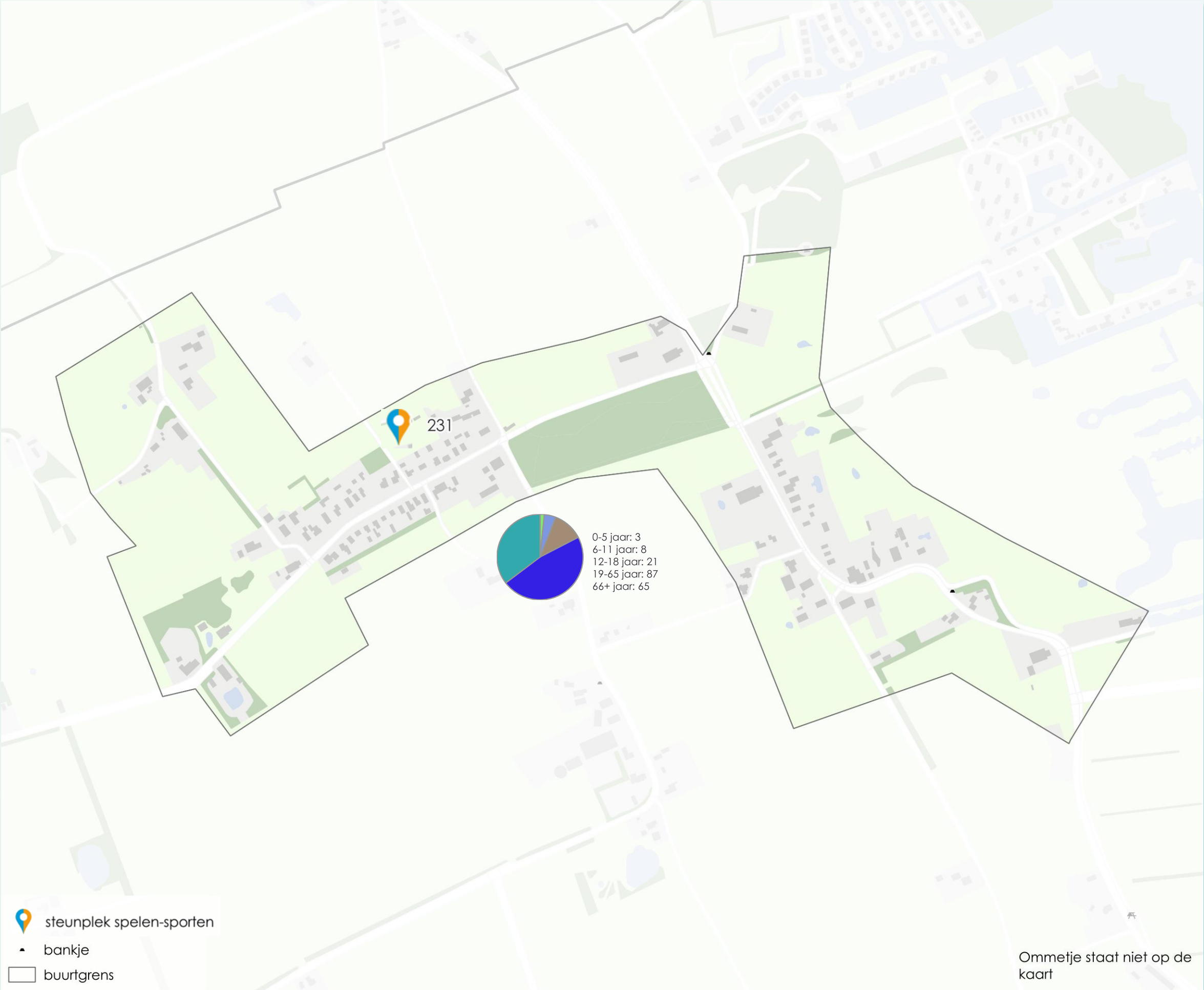
Aan de oostkant zijn de groene beschikbare ruimten aanzienlijk minder, en vaak te klein om te voorzien in een volwaardige buurtplek. Dit wordt opgevangen door meerdere steunplekken spelen en sporten. Centraal ligt buurtplek 25, die na een herinrichting - afgestemd op het nieuwe schoolplein - een bruikbare buurtplek zal worden. De openbaar toegankelijke sportvelden met bijbehorende voorzieningen zijn aangewezen als kernplek sporten, die met name door jeugd en jongeren goed gevonden wordt.

Toelichting

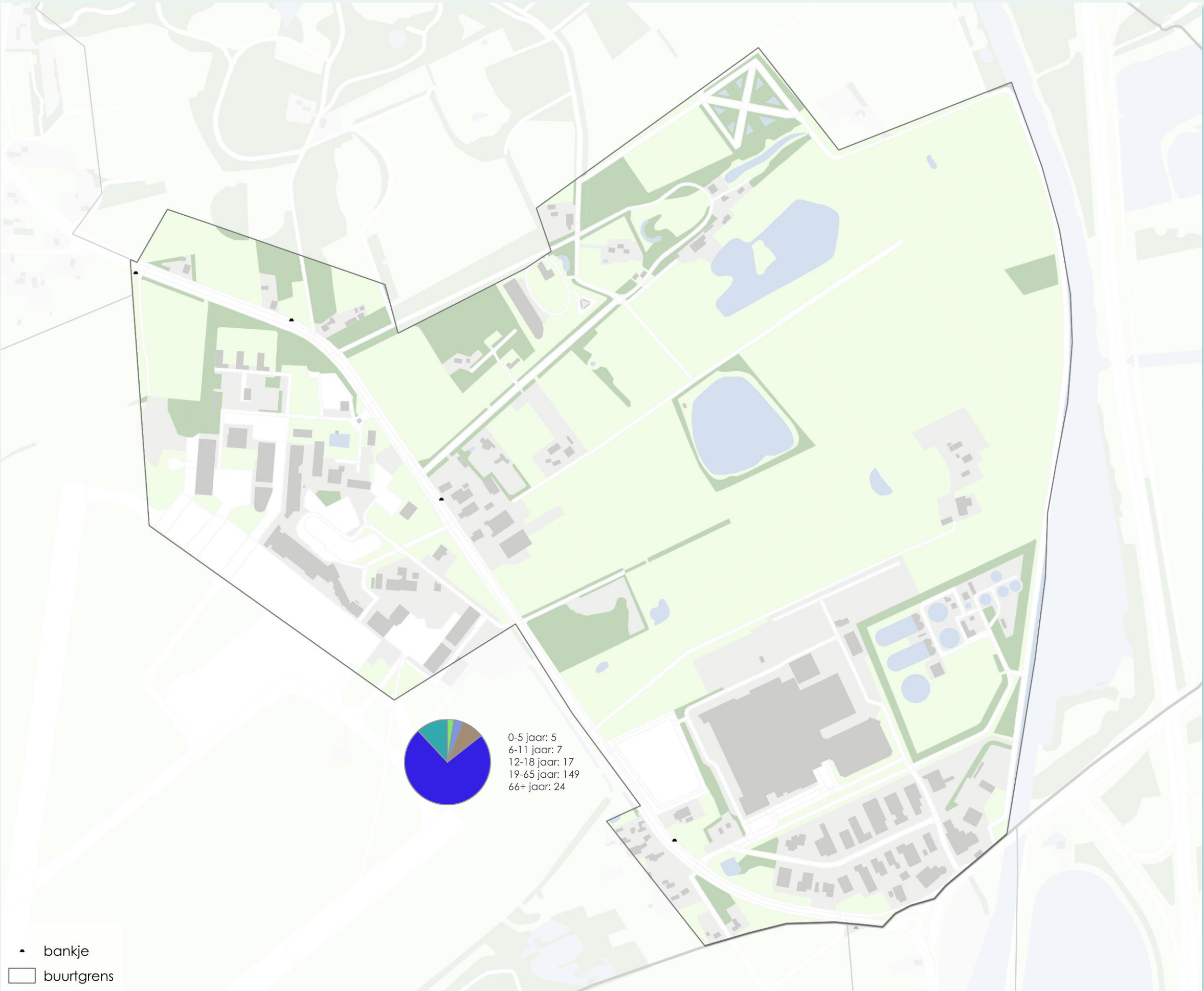
In de waterrijke buurten van Eelderwolde is de norm voor een centrale buurtplek moeilijk te realiseren. De groene openbare ruimte is immers beperkt en door de eilandenstructuur is de loopafstand tot plekken al snel groot. Er zijn in deze wijk dus meer kleinere steunplekken aangewezen.

Op basis van de normen blijkt dat er een extra sportplek noodzakelijk is. Uit de enquête blijkt ook dat daar behoefte aan is. Ruimte om te sporten is hier lastiger te realiseren. Hiertoe is een zoekgebied voor een extra sportplek toegevoegd op het veld boven de Hayo Ripperdalaan (802). Ook ligt er een beweegroute door de parkzone in het zuidelijk deel van de wijk. Het biedt kansen om de bestaande beweegroute door de wijk uit te breiden en te laten aansluiten op de nieuw te ontwikkelen sportplek.

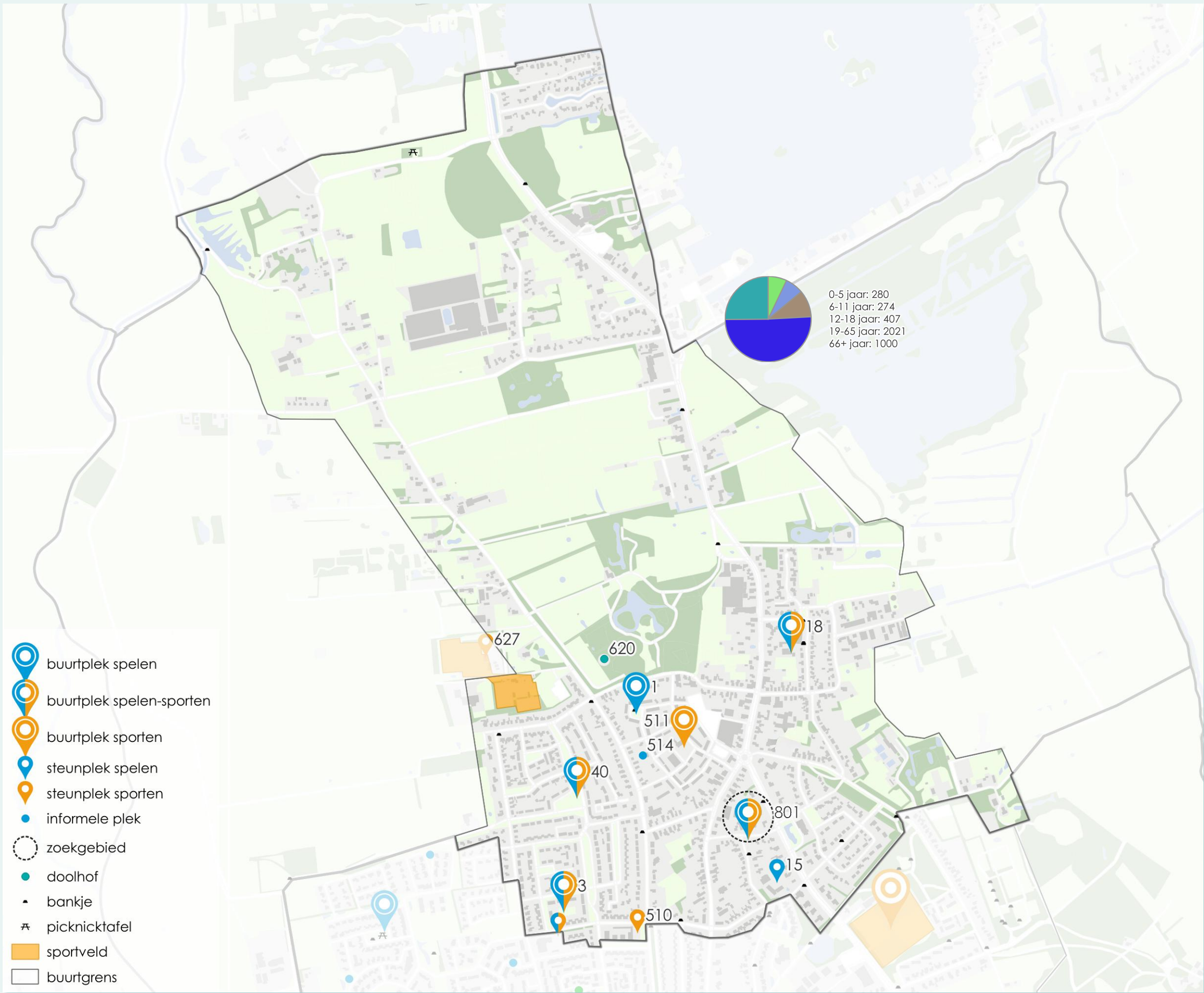
Toelichting

Volgens de normering krijgt Midlaren een BOSSroute omdat er een laag aantal kinderen woont. De huidige plek aan de Tolhuisweg (231) is op dit moment nog een goede steunplek spelen-sporten. Wanneer de toestellen niet meer aan de wettelijk gestelde eisen voldoen, dan kan worden afgewogen of Midlaren een BOSSroute krijgt, of dat het budget wordt geïnvesteerd in vernieuwing op de huidige plek.

Toelichting

Er zijn geen plekken in Oosterbroek (en vliegveld) en deze zijn gezien de inwonersaantallen ook niet nodig. De inwoners kunnen gebruik maken van de voorzieningen in Eelde.

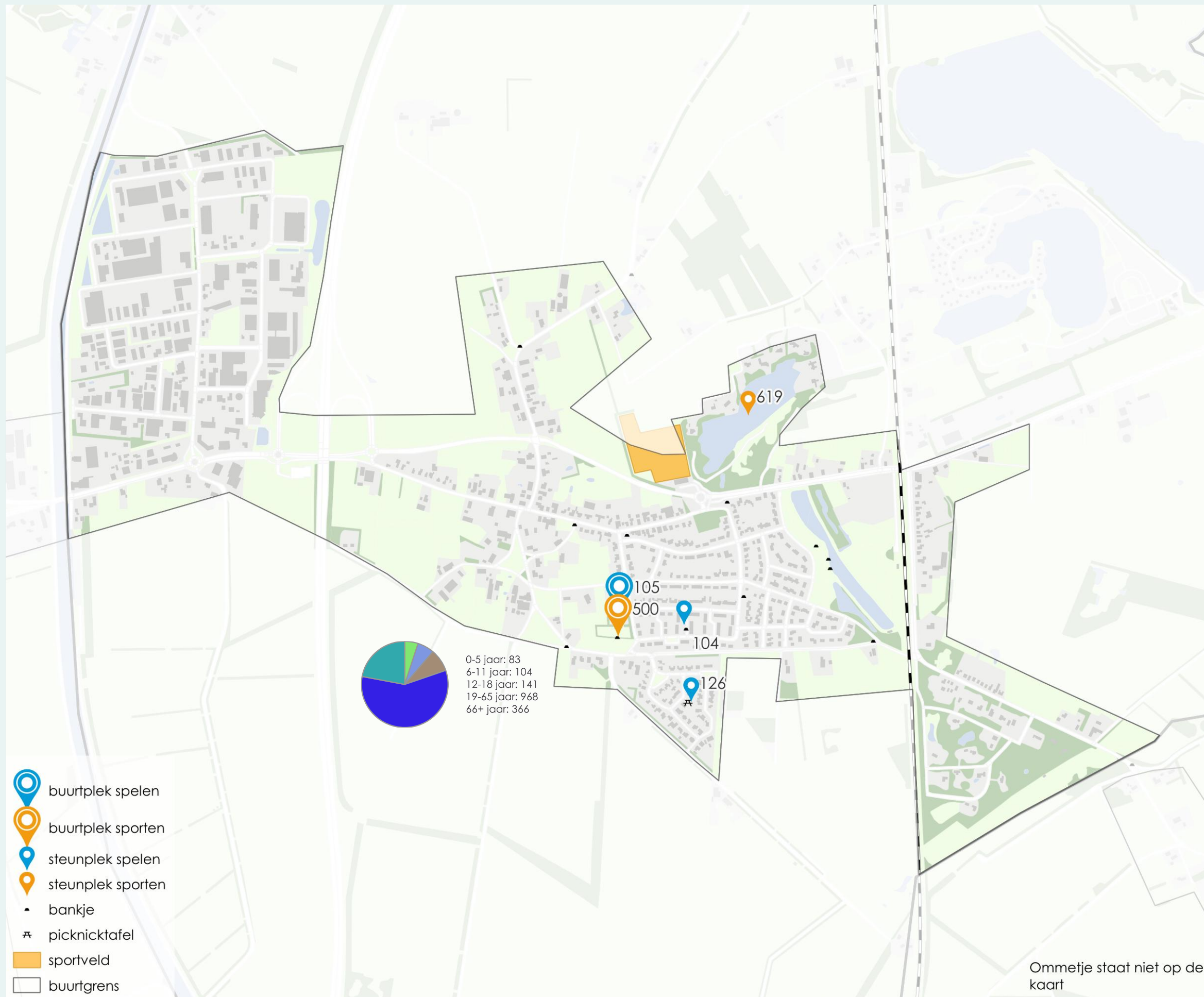
Toelichting

Er is relatief gezien veel ruimte voor sport in Paterswolde. Hier kunnen inwoners, met name jongeren, vanuit de totale kern Eelde-Paterswolde gebruik van maken.

Op basis van de normering is een extra buurtplek in de omgeving van de Schoollaan noodzakelijk. De buurtplek (zoekgebied) is aan de Schoollaan (801) gesitueerd omdat dit de enige geschikte ruimte is voor een volwaardige buurtplek. Ook de bewoners vinden deze locatie wenselijk, zo blijkt uit de enquête. Het (voormalige) schoolplein (15) verdient wel aandacht met betrekking tot zichtbaarheid en speluitdaging.

Vanwege ruimtegebrek in het noorden van Paterswolde is het schoolplein van CBS Menso Altingschool ook als buurtplek aangewezen (18).

Op de grens met Eelde heeft de huidige plek aan de Goudsbloemweg (3) de beste potentie voor een buurtplek spelen-sporten.

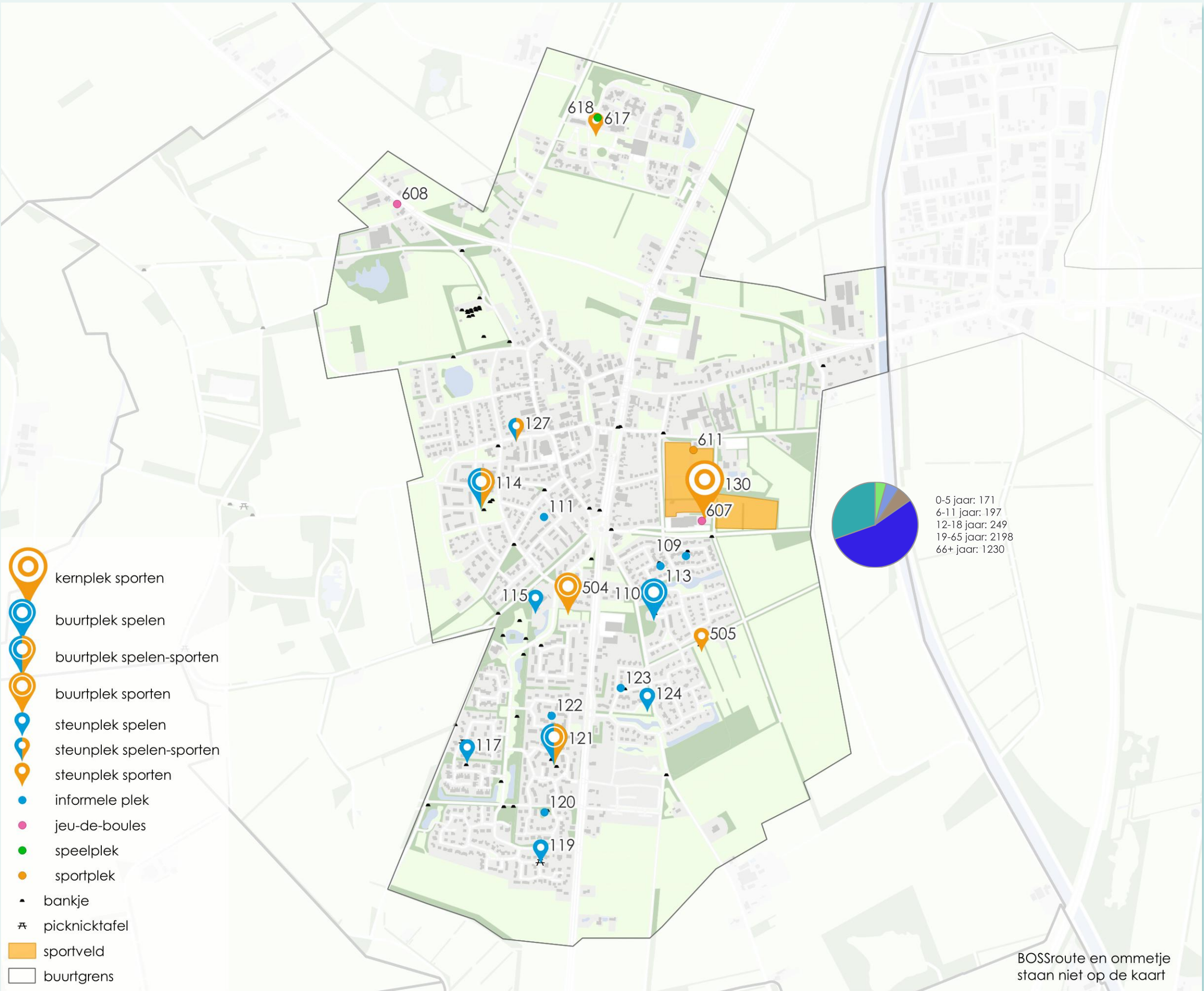

Toelichting

Het schoolplein van OBS 't Oelebred (105) heeft een heel open karakter en is daarmee ook goed bruikbaar als buurtplek spelen. De naastgelegen sportplek (500) vult de buurtplek aan.

Aanvullend is een tweetal steunplekken spelen aanwezig omdat de buurtplek niet centraal gelegen is en onder schooltijd niet geheel bruikbaar.

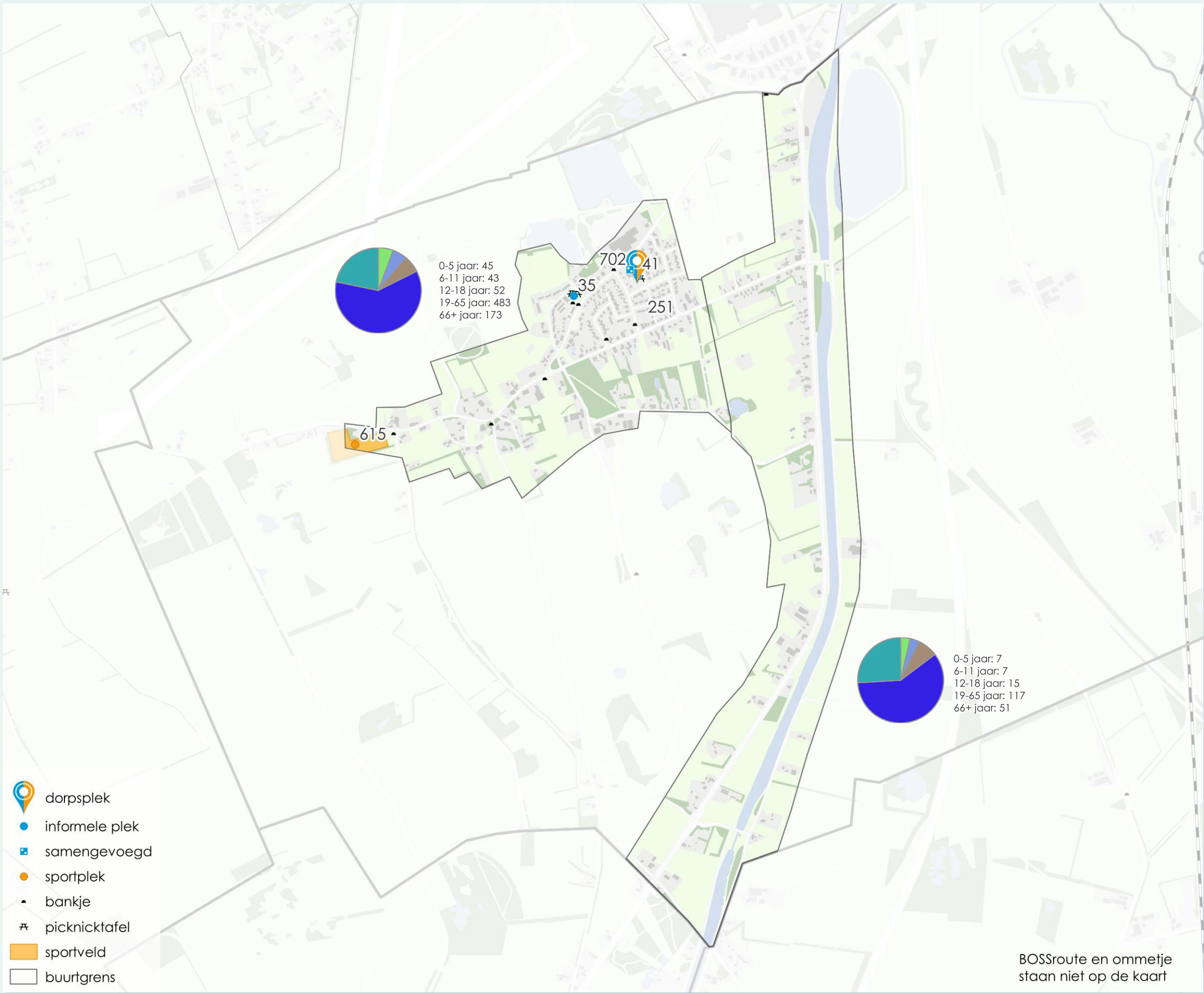
Het natuurbad (619) en naastgelegen sportvelden bieden goede sportmogelijkheden voor jeugd, jongeren en volwassenen uit het dorp Tynaarlo.

Toelichting

Vries heeft goede sportvoorzieningen. De skatebaan (130) vormt samen met de jeu-de-boulesbaan (607) en de sportvelden met bijbehorend pannaveld (611) een kernplek sporten voor jong en oud. Bij Visio De Brink ligt een Cruijffcourt waarvan gebruik mag worden gemaakt. Daarnaast heeft elke buurt zijn eigen, kleinschaligere, sportplek in de vorm van buurt- en steunplekken.

Ook de speelplekken liggen goed verspreid door de buurten. In de zuidelijke buurt zijn de plekken minder groot. De meest centrale plek, Bannerschulte (121), is aangewezen als buurtplek spelen-sporten. Hiervoor mag het aanbod voor sporten en spelen worden uitgebreid. Deze plek is vanwege doorgaande wegen voor kinderen niet overal veilig te bereiken. Daarom zijn er daarnaast steunplekken aangewezen.

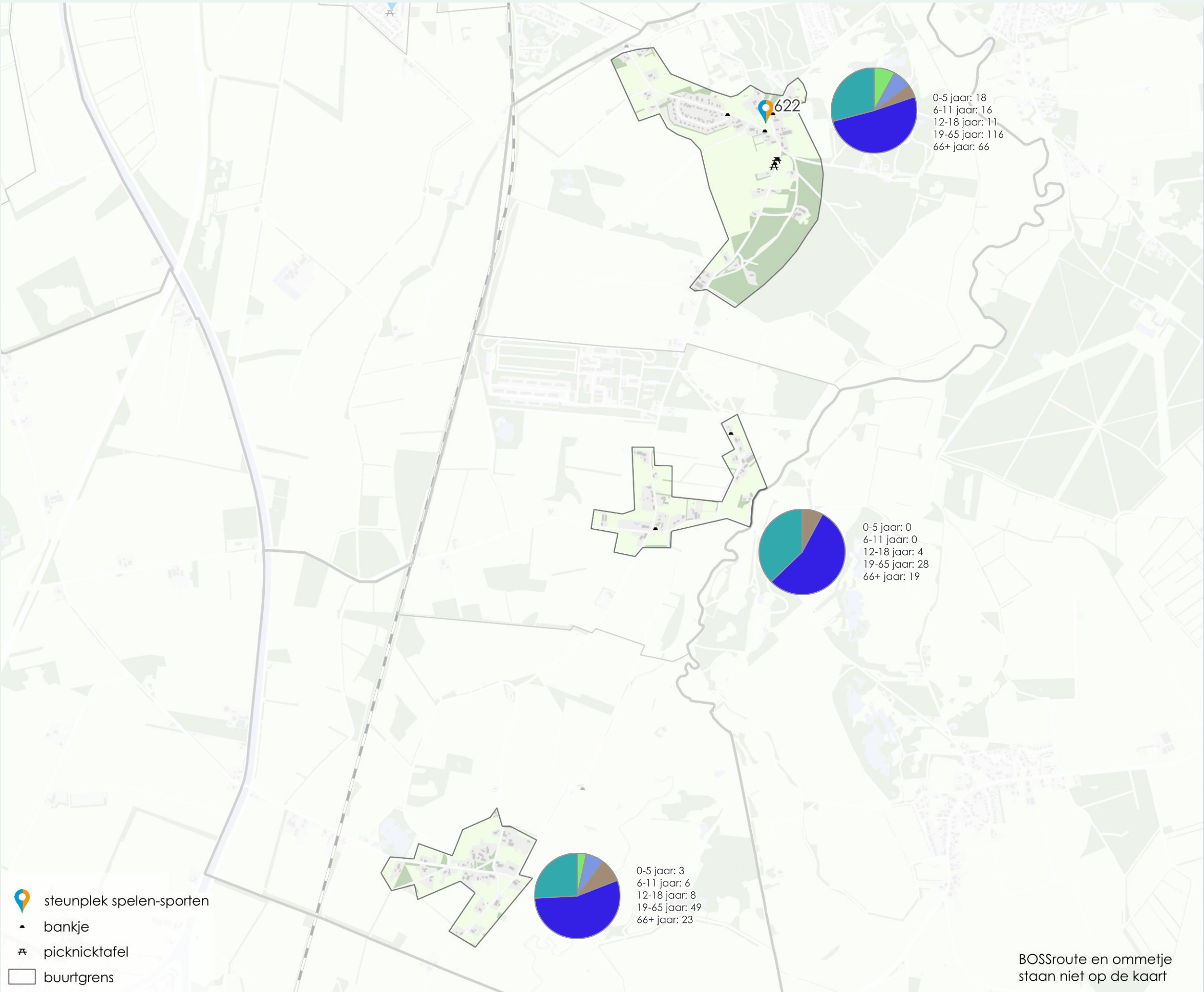

Toelichting

De speel- en sportplekken die rondom het Yders Hoes zijn gelegen, vormen samen de dorpsplek (251) voor Yde en De Punt. Ook de jeu-de-boulesbaan (601) ligt hier bij. De plek wordt zeer gewaardeerd door de inwoners.

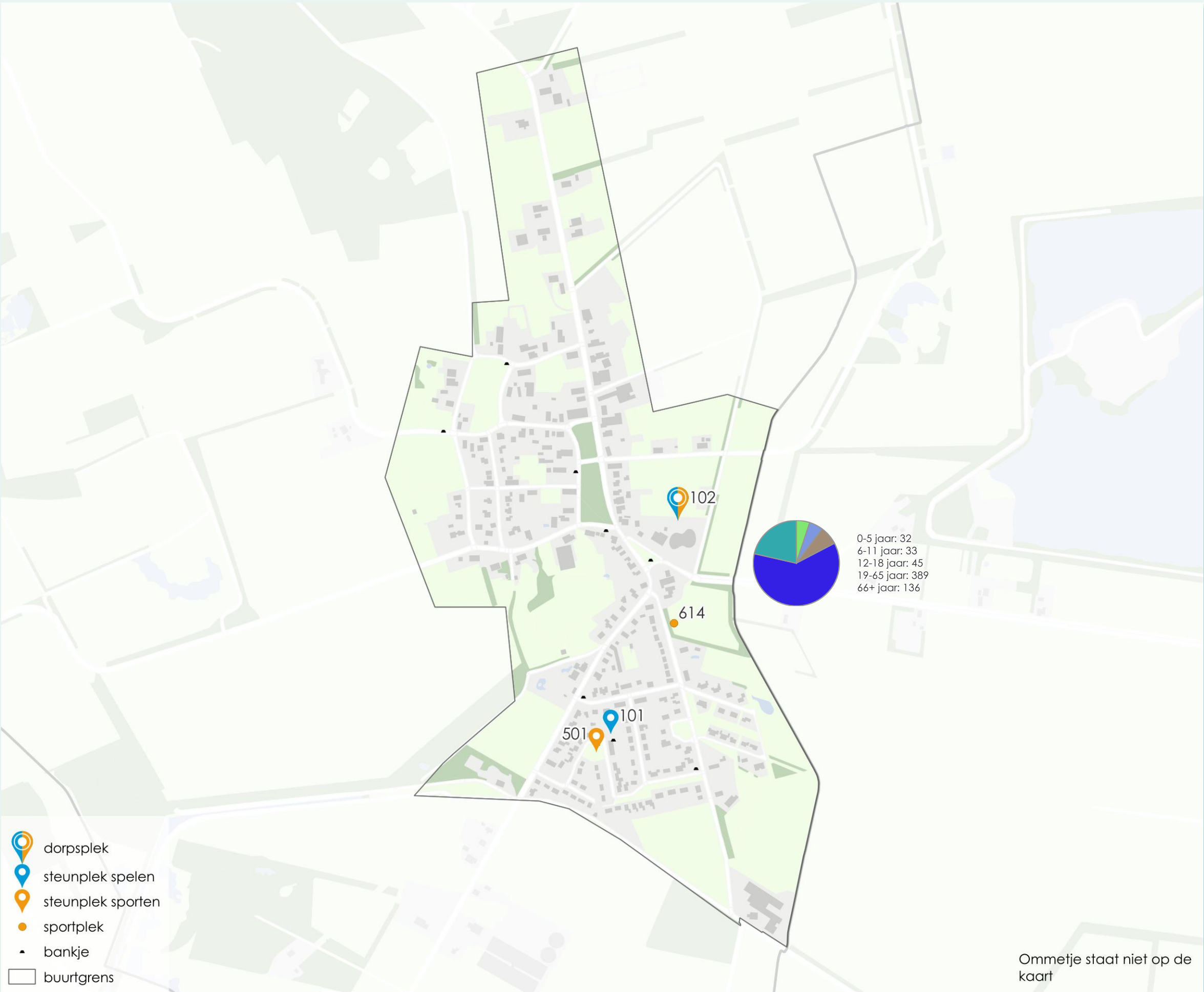
Op basis van de normen kan de plek aan de Breukenweg (35) een informele plek worden met natuurlijke speelmogelijkheden. In de enquête is dit ook als wens naar voren gekomen. Met het informeel maken van deze plek kan natuurlijk spelen worden vormgegeven.

Een extra sportvoorziening in de vorm van een pannaveld wordt geboden bij SV Yde-De Punt.

Toelichting

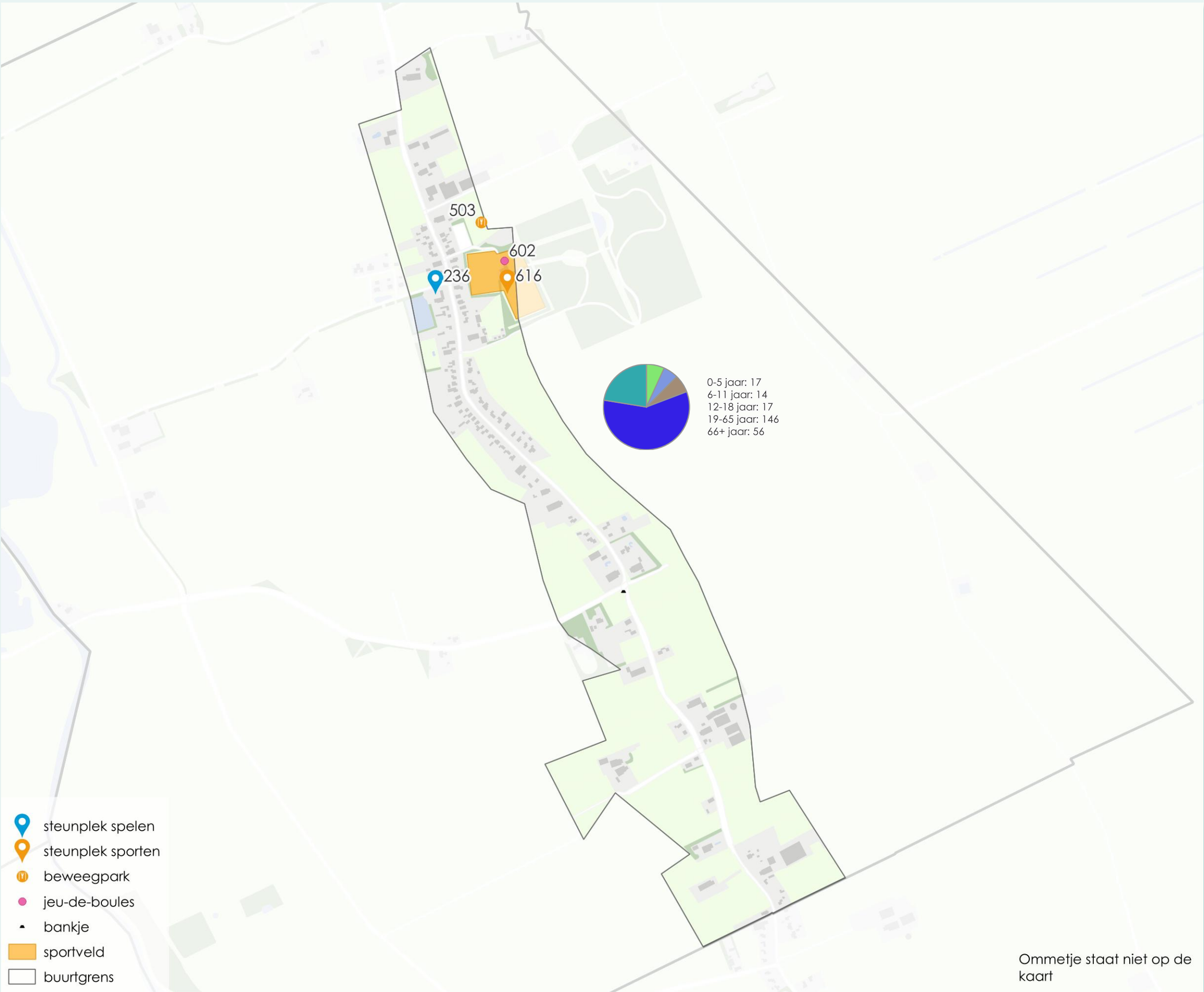
Zeegse heeft een voetbalveld, een jeu-de-boulesbaan en een speeltuin voor de jongste jeugd (in ontwikkeling). Dit vormt een steunplek spelen-sporten. In Oudemolen en Taarlo zijn vanwege de lage inwonersaantallen geen voorzieningen nodig.

Toelichting

Centraal in Zeijen ligt een mooie speel- en sportplek bij het MFA. Dit is de dorpsplek (102).

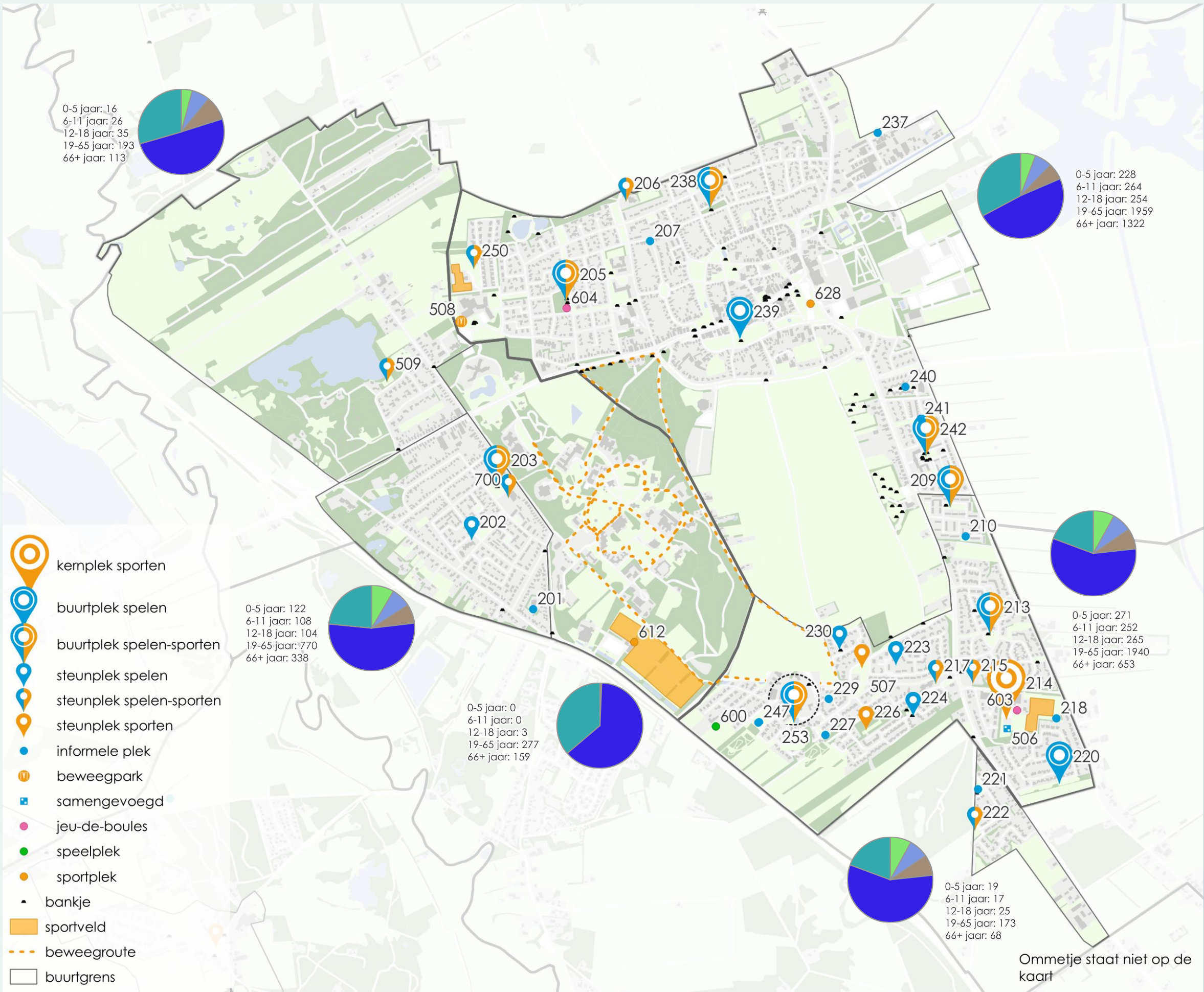
Vanwege de afstand tot de dorpsplek blijven de speel- en sportplekken aan de Margrietstraat behouden als steunplek (501 en 101).

Toelichting

Het schoolplein is geschikt als steunplek spelen (236) en bij de sportvelden is het minipannaveld een steunplek sporten (616). Volgens de normen is een BOSSroute voldoende in Zuidlaarderveen, dus wanneer de steunplekken om welke reden dan ook worden opgeheven kan een BOSSroute worden toegevoegd.

Het beweegpark en de jeu-de-boulesbaan vormen extra aanbod voor Zuidlaarderveen. Wanneer deze voorzieningen aan vervanging toe zijn, worden ze alleen vervangen wanneer er een nieuw initiatief voor komt.

Toelichting

In Zuidlaren is compact gebouwd maar er is potentie voor een goede spreiding van buurtplekken. In de nieuwbouwbuurtjes tussen Zuidlaren en Zuid Es komt de focus op drie goede buurtplekken waarbij de overige plekken een informele status kunnen krijgen.

Zuid Es biedt weinig grote ruimtes voor buurtplekken waardoor gekozen is voor meerdere steunplekken om voldoende aanbod te houden. Er zijn voldoende sportmogelijkheden. De kernplek sport (214) heeft een skatevoorziening en andere sportmogelijkheden. Het bestemmingsplan staat niet toe om de speelplek 247 uit te breiden naar een buurtplek spelen-sporten. Daarom wordt de locatie de Sporen als zoekgebied aangewezen.

Westlaren heeft een geschikte centrale buurtplek spelen-sporten (203), gelegen naast een vernieuwd schoolplein waar ook goede speelmogelijkheden zijn. Vanwege de langgerekte vorm van het dorp en de loopafstand die hierdoor ontstaat naar de buurtplek, is tevens voorzien in twee steunplekken.

Toelichting

Op de volgende pagina's wordt door middel van staalkaarten een leidraad en inspiratie geboden voor de inrichting van de speelruimte.

De verschillende type plekken en routes zoals deze te vinden zijn op het blad 'Normering en type plekken' komen achtereenvolgens aan bod. Dit zijn:

- [Kernplek sporten](#)
- [Buurtplek spelen-sporten](#)
- [Dorpsplek](#)
- [Steunplek spelen](#)
- [Steunplek sporten](#)
- [Ommetje](#)
- [BOSSroute](#)
- [Informele plek](#)

STAALKAART Toelichting staalkaart

A Hier staat de focusdoelgroep voor de plek.

B Hier wordt een indicatie gegeven voor de investeringswaarde. Tussen € 4.000 en € 80.000

C Hier wordt een indicatie gegeven voor de oppervlakte. Tussen > 4.500 m² en 250 m².

D De iconen staan respectievelijk voor sportvoorzieningen, speelvoorzieningen, voorziening met verhoogde beweegintensiteit, wielrijstoegankelijkheid, groen/natuurlijk ingericht, ontmoetingsvoorzieningen.

E Deze icoon zegt iets over de afschrijvingstermijn van de voorzieningen op de plek. Lang is 28 jaar, middel 14 jaar en kort 7 jaar.

F Hier wordt een indicatie gegeven voor de mate van verantwoordelijkheid en daarmee een aanleiding tot keuze van de juiste participatievorm.

Kenmerken:

INSPIRATIE

Hier staan punten ter inspiratie voor de inrichting van de plek.

GESPREKSTIPS

- o Hier staan vragen die je kan gebruiken om in gesprek te gaan over de inrichting.

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

Ruimte voor iedereen

Uitnodigend & prikkelend

Toegankelijk & veilig

Natuurbeleving

Eigenaarschap

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART

Kernplek sporten

Grote plek met hoog voorzieningenniveau, extra uitdaging, bijzondere object(en) en breed (sport)aanbod.

INSPIRATIE

- ✓ goede, op elkaar afgestemde zonering voor alle doelgroepen.
- ✓ openbaar, goed bereikbaar (aan route) en toegankelijk/inclusief.
- ✓ meerdere sporten aanbieden en multifunctioneel inrichten.
- ✓ varieer in groen/grijs, hoog/laag en houd vrije ruimte.
- ✓ bruikbaar in alle seizoenen (ondergronden + evt. verlichting).
- ✓ vrije ruimte voor groepsactiviteiten en ontmoeten.
- ✓ beschutting: schaduw, luwte en plek om droog te staan.
- ✓ meerdere (multifunctionele) zitplaatsen.
- ✓ aanwezigheid afvalbak.
- ✓ watertappunt.
- ✓ afsprekpunt met mededelingenbord activiteiten.
- ✓ organisatie activiteiten (verenigingen, buurtsportcoach, scholen).
- ✓ wifi en/of digisport.
- ✓ combinatie met sportvelden.
- ✓ rookvrij

GESPREKSTIPS

- Welke sporten willen we aanbieden?
- Ken je goede voorbeelden van ergens anders?
- Welke wensen leven er?
- Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan deze plek gebruiken?
- Welke samenwerkingen met verenigingen/organisaties zijn er mogelijk?
- Welke kansen biedt het landschap op en om de plek?
- Wat is er voor mensen met een beperking te doen straks?
- Zijn er een paar plekken voor parkeren in de buurt?

Kenmerken:

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART

Buurtplek spelen-sporten

Middelgrote plek voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten, aantrekkelijk voor de hele buurt.

INSPIRATIE

- ✓ openbaar, goed bereikbaar (aan verbindingen) en toegankelijk/inclusief.
- ✓ multifunctioneel inrichten.
- ✓ maak veel uitdaging, variatie in speelfuncties.
- ✓ varieer in groen/grijs, hoog/laag en houd vrije ruimte.
- ✓ deels bruikbaar in alle seizoenen.
- ✓ beschutting: schaduw en luwte.
- ✓ meerdere (multifunctionele) zitplaatsen.
- ✓ aanwezigheid afvalbak.
- ✓ meerdere beweegarrangementen aanbieden en multifunctioneel inrichten voor verschillende doelgroepen.
- ✓ meerdere (multifunctionele) zitplaatsen voor rusten, kijken.
- ✓ organiseer ontmoeting op deze plekken om ze inclusief te maken (scholen, fysio, speciale speldagen).
- ✓ mededelingenbord voor activiteiten van en voor het dorp.
- ✓ organisatie activiteiten (verenigingen, buurtsportcoach, scholen).
- ✓ watertappunt en/of smeerpaal.
- ✓ rookvrij

GESPREKSTIPS

- Wat is nu goed en moet blijven?
- Waar ging jij verstoppertje spelen, rolschaatsen of een hut bouwen?
- Bezoek de plek! Kijk om je heen, ruik, voel, bedenk samen ideeën.
- Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan de plek gebruiken?
- Wie wil er wel helpen bij het maken en onderhouden?
- Welke speelmogelijkheden worden gemist in de buurt?
- Is de plek groot genoeg voor alle doelgroepen samen?
- Wat is er voor mensen met een beperking te doen straks?
- Welke functie heeft deze plek ten opzichte van de andere plekken in de buurt?
- Wat willen we op deze plek kunnen doen?

Kenmerken:

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART

Dorpsplek

Middelgrote plek voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten, aantrekkelijk voor het hele dorp.

Kenmerken:

INSPIRATIE

- ✓ openbaar, goed bereikbaar (aan verbindingen) en toegankelijk/inclusief.
- ✓ multifunctioneel inrichten.
- ✓ maak veel uitdaging, variatie in speelfuncties.
- ✓ varieer in groen/grijs, hoog/laag en houd vrije ruimte.
- ✓ deels bruikbaar in alle seizoenen.
- ✓ beschutting: schaduw en luwte.
- ✓ meerdere (multifunctionele) zitplaatsen.
- ✓ aanwezigheid afvalbak.
- ✓ meerdere beweegarrangementen aanbieden en multifunctioneel inrichten voor verschillende doelgroepen.
- ✓ meerdere (multifunctionele) zitplaatsen voor rusten, kijken.
- ✓ organiseer ontmoeting op deze plekken om ze inclusief te maken (scholen, fysio, speciale speldagen).
- ✓ mededelingenbord voor activiteiten van en voor het dorp.
- ✓ organisatie activiteiten (verenigingen, buurtsportcoach, scholen).
- ✓ watertappunt en/of smeerpaal.
- ✓ rookvrij

GESPREKSTIPS

- Wat is nu goed en moet blijven?
- Waar ging jij verstoppertje spelen, rolschaatsen of een hut bouwen?
- Bezoek de plek! Kijk om je heen, ruik, voel, bedenk samen ideeën.
- Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan de plek gebruiken?
- Wie wil er wel helpen bij het maken en onderhouden?
- Welke speelmogelijkheden worden gemist in de buurt?
- Is de plek groot genoeg voor alle doelgroepen samen?
- Wat is er voor mensen met een beperking te doen straks?
- Welke functie heeft deze plek ten opzichte van de andere plekken in de buurt?
- Wat willen we op deze plek kunnen doen?

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART

Steunplek spelen

Plek voor spelen en evt. bewegen en ontmoeten als aanvulling op de buurtplek en/of dorpsplek.

Kenmerken:

INSPIRATIE

- ✓ aan meerdere zijden toegankelijk, geen onnodig hekwerk.
- ✓ zorg voor inclusiviteit van de speelelementen en padenstructuur.
- ✓ multifunctionele elementen (biedt beweeguitdaging).
- ✓ ruimte met veel divers groen.
- ✓ gebruik (ook) natuurlijke elementen.
- ✓ aanvullend op andere speelplekken (voorkom herhaling).
- ✓ passend bij karakter dorp.
- ✓ aanwezigheid afvalbak.
- ✓ beperk toestellen tot max 2 per doelgroep (0-5 en 6-11).
- ✓ zo veel mogelijk gras als valdemping tot 1,5 meter.
- ✓ beschutting: schaduw en luwte.
- ✓ zorg voor zitaanleidingen.
- ✓ verbindingen naar de plek toe zijn toegankelijk/inclusief en bevorderen zelfstandigheid.
- ✓ regenwateropvang.
- ✓ werken met thema.
- ✓ maatwerkoplossingen voor iemand met beperking als dit zelfredzaamheid bevordert.
- ✓ rookvrij

GESPREKSTIPS

- Welke wensen leven er?
- Wat maakt deze plek uniek?
- Wie wil er wel een oogje in het zeil houden?
- Wie wil er wel helpen bij het maken en onderhouden?
- Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan de plek gebruiken?
- Welke speelmogelijkheden worden gemist in de buurt?
- Welke functie heeft deze plek ten opzichte van de andere plekken in de buurt?
- Welke variabelen of variatie kunnen we inbouwen?
- Woont er iemand met een beperking in de buurt?

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART

Steunplek sporten

Plek voor sporten, bewegen en ontmoeten als aanvulling op de buurtplek en/of dorpsplek.

Kenmerken:

INSPIRATIE

- ✓ ligging niet achteraf, aan meerdere zijden toegankelijk.
- ✓ multifunctionele elementen (biedt beweeguitdagingen).
- ✓ ruimte met divers groen.
- ✓ zoveel als mogelijk gras- of andere natuurlijke ondergrond.
- ✓ aanvullend op andere beweegplekken (voorkom herhaling).
- ✓ passend bij karakter buurt(bewoners).
- ✓ beschutting: schaduw en luwte.
- ✓ meerdere (multifunctionele) zitaanleidingen voor rusten, kijken.
- ✓ beperk aantal toestellen per doelgroep (6-11 jaar, 12-18 jaar, 18+).
- ✓ aanwezigheid afvalbak.
- ✓ regenwateropvang.
- ✓ werken met thema.
- ✓ maatwerkoplossingen voor iemand met beperking als dit zelfredzaamheid bevordert.
- ✓ rookvrij

GESPREKSTIPS

- Welke variabelen of variatie kunnen we inbouwen?
- Welke wensen leven er?
- Wie wil er wel een oogje in het zeil houden?
- Wie wil er wel helpen bij het maken en onderhouden?
- Waar ging jij heen als tiener en wat deed je?
- Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan de plek gebruiken?
- Welke sport wordt gemist in de buurt?
- Welke functie heeft deze plek ten opzicht van de andere plekken in de buurt?
- Woont er iemand met een beperking in de buurt?
- Wat maakt deze plek uniek?

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART Ommetje

Korte route die populaire plekken in de buurt met elkaar verbindt.

Kenmerken:

INSPIRATIE

- ✓ maak het zo groen mogelijk.
- ✓ duidelijke markering met kleur-, picto- en geleidestroom.
- ✓ gericht op zelfstandigheids-bevordering of behoud.
- ✓ bruikbaar in alle seizoenen (ondergronden+verlichting).
- ✓ zorg voor ontmoet- en rustpunten om de 200 meter.
- ✓ zorg dat route in 2 richtingen gelopen kan worden.
- ✓ routes voor alles op wielen.
- ✓ zo min mogelijk oversteekplekken, anders zo veilig mogelijk en markeren.
- ✓ zorg voor iets te doen (voelen, geluiden) of te zien onderweg (verhaal/thema) met duidelijke activiteitenpunten.
- ✓ mogelijk maken om met een groep op pad te gaan.
- ✓ kunst langs de route.
- ✓ educatie langs de route.

GESPREKSTIPS

- Waar zitten de gevaarlijke punten?
- Ken je goede voorbeelden van ergens anders?
- Loop een proefrondje! Kijk om je heen, ruik, voel, bedenk samen ideeën.
- Wie gaan gebruik maken van de route?
- Op welke momenten maken veel mensen gebruik van de route?
- Waar is ruimte voor een rust- of ontmoetingspunt?
- Waar is ruimte voor iets te doen, leren en kijken?
- Welke kansen biedt de omgeving van de route?
- Waar zitten knelpunten voor wie op wieltes is?

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

Kansen:

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART BOSSroute

Langere route in en om het dorp met een duidelijke routeaanduiding en beweeg-, -spel- en sportaanleidingen onderweg.

Kenmerken:

INSPIRATIE

- ✓ zorg voor rustpunten.
- ✓ zorg voor laagdrempelige oefeningen en afstand.
- ✓ zorg dat de route in 2 richtingen gelopen kan worden en sluit aan op het wandelnetwerk
- ✓ bruikbaar in alle seizoenen.
- ✓ zorg voor groen onderweg.
- ✓ duidelijke routemarkeringen met kleur-, picto- of geleidestrook. Duidelijke uitleg oefeningen.
- ✓ logische opbouw in oefening.
- ✓ maak variatie of varianten mogelijk voor afwisseling.
- ✓ zo min mogelijk oversteekplekken.
- ✓ ook (deels) geschikt voor skates, rolstoel en kinderwagen.
- ✓ zorg voor iets te doen of te beleven.
- ✓ informatiepaneel BOSSroutes bij kern- of dorpsplek van route.
- ✓ mogelijk maken om met een groep op pad te gaan.
- ✓ kunst langs de route.
- ✓ educatie langs de route of geocaching.
- ✓ themaroute.
- ✓ maatwerkoplossingen voor iemand met beperking als dit zelfredzaamheid bevordert.

GESPREKSTIPS

- Waar zitten de gevaarlijke punten?
- Ken je goede voorbeelden van ergens anders?
- Welke wensen leven er?
- Wie wil er wel helpen bij het maken en onderhouden?
- Zijn er een paar plekken voor parkeren in de buurt?
- Loop een proefrondje! Kijk om je heen, bedenk samen ideeën.
- Wie gaan gebruik maken van de route?
- Op welke momenten maken veel mensen gebruik van de route?
- Waar is ruimte voor een ontmoetings- of sportaanleiding?
- Welke kansen biedt het landschap op de route?
- Waar zitten knelpunten voor wie op wielrijes is?

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART

Informele plek

Plek/ruimte voor bewegen, ontmoeten en spelen

Kenmerken:

INSPIRATIE

- ✓ ruimte met divers groen.
- ✓ zorg voor zitaanleidingen.
- ✓ toegankelijkheid door ruimte tussen elementen en verharde paden te realiseren.
- ✓ afgebakend van autoverkeer.
- ✓ houd ruimte voor een activiteit of tijdelijke inrichting zoals een moestuintje of een bult zand.
- ✓ speel- en beweegaanleidingen toepassen.
- ✓ straatmeubilair wordt multi-generatieeel gebruikt, bijvoorbeeld door jongeren én senioren.
- ✓ minimaal 75% natuurlijk oppervlak, draagt bij aan klimaat en biodiversiteit.
- ✓ oplossingen tegen hittestress.
- ✓ toevoegen educatieve elementen.
- ✓ circulair werken.
- ✓ plukgroen.
- ✓ eigenaarschap buurt.
- ✓ rookvrij

GESPREKSTIPS

- Wat is nu goed en moet blijven?
- Ken je goede voorbeelden van ergens anders?
- Welke wensen leven er?
- Wie wil er wel een oogje in het zeil houden?
- Bezoek de plek! Kijk om je heen, bedenk samen ideeën.
- Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan de plek gebruiken?
- Is de plek groot genoeg voor meerdere doelgroepen?
- Kunnen mensen die slecht ter been zijn hier ook komen?
- Welke functie heeft deze plek ten opzichte van de andere plekken in de buurt?

Gebruik de checklist in samenhang met de **AMBITIES** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per dorp. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

Colofon

Beleidsplan BOSS in Tynaarlo

Auteur

OBB spelmakers + ruimtedenkers

Rianne Bonk

Anneke Hoppenbrouwer

Thijs Banninga

Imke Bergink

Opdrachtgever

Gemeente Tynaarlo

Monique Wielinga

Mieke Schoonhoven

